Halkın Gazetesi
Demokrat
7 ARALIK 1979 CUMA FİYATI 500 KURUŞ

İRAN DEVRİMİNİN SESİ RADYOSU DEMİREL'İ YANITLADI

ABD'nin NATO nezdindeki bir temsilcisinin Ankara'da Amerika'nın İran'a müdahalesi konusunda temaslar yaptığı bildiriliyor

Fransa'da yayınlanan L'Express dergisinin kapağı "Rusların Oyunu"

● Fransız L'Express dergisi İran olaylarını "Rus oyunu" olarak niteledi ●

ABD ve NATO üsleri konusunda Senato araştırması istendi

DEMOKRAT (Ankara Bürosu)

Milli Birlik Grubu Üyesi Suphi Gürsoytrak, Türkiye'deki ABD üslerinin TBMM'nin iradesi dışında ülkeyi savaşa sürükleyebileceğini savunarak, NATO ve ABD üslerinin Türk komutanlarının komutasında bulunup bulunmadığı konusunda senato araştırması açılmasını istedi.

Senatör Gürsoytrak Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı'na dün verdiği araştırma önergesinde son İran ve ABD arasındaki gelişmelere değinerek, ABD'nin İran'a askeri müdahale tehdidinde bulunduğu sırada, ABD'nin NATO nezdindeki bir temsilcisinin Ankara'da temaslar yaptığı haberlerinin yaygınlaştırıldığına dikkati çekti.

ABD ve NATO'ya bağlı üslerin Türkiye'de bulunmalarına olanak sağlayan yasal belgelerin

(Devamı 5. sayfada)

Üsler Türk-İran ilişkisinde soğumaya yolaçtı

(ANKA,AA,THA)

Ankara'daki diplomatik gözlemcilere göre Türk-İran ilişkilerinde belirli bir soğuma görülmeğe başladı. Nitekim İRan Devriminin SEsi radyosunda yayınlanan bir yorumda, Süleyman Demirel'in İran'la ilgili açıklamalarına tepki gösterildiği ve ve Türk hükümetinin, Amerika'nın İRan'a müdahale etmek için Türkiye'deki üslere kullanmasına izin vermemesinin istendiği bildirildi.

İyi haber alan kaynaklara göre İRan Devriminin Sesi radyosunun bu yorumu, Demirel'in İRan'daki elçilik baskınıyla ilgili olarak verdiği demece cevap vermektedir. Bilindiği gibi Süleyman Demirel, İRanlı öğrencilerin ABD elçiliğine düzenledikleri baskını onaylamadığını belirtmiş ve ABD'nin Türkjye'deki üsleri kullanması konusunda açık kapı bırakmıştı.

Denktaş "Bağımsızlık ilânı başvurulacak son çaredir"

DEMOKRAT (Haber Merkezi)

Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş BM Genel Kurulu'nda alınan kararı, "Rumların uzlaşmayan tutumlarını güçlendiren bir karar" olarak nitelemiş, tek taraflı bağımsızlık ilanının en son çare olarak saklı tutulduğuna dikkat çekmiş, "Bizim için önemli olan Türk hükümeti ile aynı görüşte olup olmadığımızı tesbitti, bu konuda memnun olarak ayrılıyoruz" demiştir.

Demirel hükümetinin Kıbrıs problemine büyük önem atfettiğini sözlerine ekleyen Denktaş "özellikle Kıbrıslı Türklerin ekonomik problemlerini halletme açısından hükümetin kendilerine pratik çareler ile yardımcı olacağını söylediğine de işaret etmiştir.

TAHRAN'DA ABD'YE KARŞI DÜZENLENEN TOPLANTILARDAN BİR GÖRÜNTÜ: " DELİ CARTER"

Türkeş, Devlet MHP'lileri koruyamazsa olayların daha da büyüyebileceğini söyledi

DEMOKRAT (ANKARABUROSU)

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş dün yaptığı basın toplantısında son günlerde partisi ile ilgili basında çıkan çeşitli haberleri eleştirerek "Bugüne değin üçyüzelli parti yöneticisi ile binden fazla ülkücü öldürüldü" dedi.

Türkeş Parti Müfettişi Burhanettin Semerkantlı ile son olarak 14üncü Büyük Kurultay'ın Divan Başkanı Kars senatör adayı avukat Hüseyin Cahit Aküzüm'ün öldürülmesi olayı karşısında" Eğer devlet otoritesini ortaya koyamaz ve katliam önlenemezse olayların memleketimizin felaketine sebeb olabilecek bir yola doğru sürükleneceğini belirterek şunları söyledi. Ecevit iktidarının İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş başta MHP genel merkezinin bombalanması olayı da dahil bir çok MHP'liye yönelen saldırıve

(Devamı 5. sayfada)

BİR ER, BİR KOMİSER VE BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

DEMOKRAT(HABERMerkezi)

İstanbul'da dün meydana gelen iki ayrı olayda biri komiser, biri er olmak üzere iki kişi öldürülürken bir er de yaralandı. Bu arada Antakya'da bir ilokul müdürü sabah görevine giderken kurşunlanarak yaşamını yjtirdi.

İSTANBUL: Ölümle sonuçlanan ilk olay saat 08 sıralarında oldu. KAğıthane semtinde bir mandırada operasyon yapmak isteyen jandarmaların üzerine kimlikleri saptanamayan kişiler tarafından ateş açıldı. Açılan ateş sonucu Mustafa Çelebi adlı jandarma eri öldü, ismi öğrenilemeyen bir er de yaralandı. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın başlatıldığını söylediler.

İstanbul'daki ikinci olay saat 09 sıralarında Gayrette'de oldu. Örnektepe KArakolu'nda görelvi olan Başkomiser Hilmi Kaya evinden çıktıktan snora kimliğ i saptanamayan bir kişi yanına yaklaştı ve tabancasını çekerek ateş etmeye başladı. Başkomiser Hilmi Kaya, aldığı kurşun yaraları sonucu hastaneye kaldırılırken yolda öldü. İlgililerce

(Devamı 5.sayfada)

Cumhurbaşkanı bugün İstanbul'a geliyor

DEMOKRAT HABER MERKEZİ

Cumhurbaşkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'nden, dün bir açıklama yapılarak Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün bugün askeri bir uçakla Bayan Korutürk ile birlikte İstanbul'a geleceği bildirildi.

Emekli, dul ve yetimlerle ilgili iki yasa önerisi Meclis Başkanlığına verildi

ANKARA, (A.A)- CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu ve iki arkadaşı, "Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu'na bağlı emekli, malul, dul ve yetimlerle ilgili iki yasa önerisi"ni dün Millet Meclisi Başkanlığına verdiler.

CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, konuya ilişkin olarak verdiği demeçte, "Partisinin son seçimler sırasında millete vaad ettiği bazı kanunları, teklifler halinde, TBMM'ne sunmaya başladığını, bu teklifler üzerinde Parlamentonun ittifak edeceğini umduğunu" bildirdi.

Sundukları ve hazırlamakta oldukları kanun tekliflerinin bir kısmının sosyal konularda ve geçim darlığı çekenlerle ilgili bulunduğunu kaydeden Feyzioğlu, "Enflasyon ve pahalılıkla mücadele, anarşi ve şiddet olaylarıyla mücadele konularında da tekliflerimiz olacaktır" dedi.

CHP SOL KANAT MİLLETVEKİLLERİ «ARSLANTAŞ'A VERİLEN CEZA HAKSIZDIR»

DEMOKRAT (Ankara Haber Merkezi)

CHP sol kanat milletvekilleri, Yüksek Disiplin Kurulu'nda İzmir Milletvekili Ferhat Arslantaş'a verilen "kınama" cezasına karşı çıkarak, "Arslantaş'ın cezalandırılmasına yol açan basın toplantısını birlikte düzenledik. Sarfettiği sözlere aynen katılıyoruz" demişlerdir.

(Devamı 5. sayfada)

Karagözoğlu, CHP Grup Başkanvekili seçildi

● İzmir milletvekili dün yapılan 2. toplantıda 141 oy aldı ●

DEMOKRAT HABER MERKEZİ

CHP Millet Meclisi'nin dün yaptığı toplantıda, Grup Başkanvekilliğine İzmir Milletvekili Coşkun Karagözoğlu seçilmiştir.

Grup Başkanvekilliği için yapılan turlara rağmen, bir türlü sonuç alınamamıştı. Genel Merkezciler ile Parti İçi Muhalefete mensup milletvekilleri arasında ortaya çıkan sürtüşme yüzünden Grup Başkanvekilliği seçimi 36 gündür kilitlenmişti.

Önceki gece başlayan üçlü temaslar dün sonuç vermiş, Genel merkezcilerin adayı Hikmet Çetin ile Parti İçi Muhalefetin adayı Burhan Garip Şavlı adaylıklarını geri almışlar ve ortak bir önergeyle İzmir Milletvekili Coşkun Karagözoğlu'nu aday göstermişlerdir. Yapılan 32. tur oylamada, Karagözoğlu, tek aday olarak girdiği seçimlerde 141 oy alarak Grup Başkanvekilliğine seçilmiştir. 28 oy boş çıkmış, 6 oy da iptal edilmiştir.

MC Dönemlerinin militan yöneticileri Milli Eğitim de yeniden etkin görevlere getiriliyor

(ANKA)

Silah bulundurmaktan MC döneminde 10 ay ceza alan ve devlet memurluğundan çıkarılan Aslan Akkılıç, Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy tarafından Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü'ne atandı. Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı Oktay Varlıer de dün görevinden alındı.

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'un emri ile Ankara'ya çağırılan 22 Milli Eğitim Müdürünün yerine usulsüz atamalar yapıldığı öne sürülüyor.

Gaziantep Milli Eğitim Müdür Ayhan Günal'ın bakanlıkta geçici görevle görevlendirilmesinden sonra yerine MC döneminde Uşak Milli Eğitim Müdürü iken görevden alınan ve silah bulundurmaktan 10 ay ceza alarak devlet memurluğundan çıkarılan Aslan Akkılıç'ın getirildiği öğrenildi. Manisa Milli Eğitim Müdürlüğü'nde de İktisadi Ticari İlimler Akademisi mezunu, MC döneminde 10 nlük kurs ile öğretmen yapılan Hür-Der'in kurucularından Ahmet Kuş'un getirildiği bildirildi.

Rize Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ise MC döneminde "Atatürk düşmanlığı'ndan " yargılanan Mehmet Zeytinbaş vekaleten atandı.

Öte yandan Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü'nde de kıyımların sürdürüldüğü öğrenildi. Özlük İşleri Genel Müdürlüğü Personel Şube Müdürü Lokman Gündoğdu Milli Eğitim Müdürleri Atama Şubesi Müdürü Erol Savurgaç, Kadro Şubesi Müdürü Zeki Yerdoğan, Sicil Şubesi Müdürü Osman Gökoğlu görevlerinden alınarak, YAY—KUR Açık Yüksek Öğretim Dairesi'nde uzmanlığa atandılar.

DİE BAŞKANI GÖREVDEN ALINDI

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) Başkanı Oktay Varlıer de görevinden alındı. Varlıer'in görevden alınmasına ilişkin kararname Cumhurbaşkanı Korutürk'ün onayına sunuldu. Varlıer'in yerine DİE'de halen Başkan Yardımcısı görevini yürütmekte olan Nihat Güner getirildi.

Görevinden alınan Oktay Varlıer Devlet Planlama Teşkilatı'ndaki kadrosuna iade edildi.

MEHMET YALÇIN İZMİR VEYA İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRÜ OLUYOR

Öte yandan Ecevit hükümeti döneminde emekliye ayrılan İzmir Emniyet eski Müdürü Mehmet Yalçın, İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil tarafından Ankara'ya çağırıldı. İkinci MC döneminde İzmir Emniyet Müdürlüğü görevinde bulunan ve bakana yakınlığı ile bilinen Mehmet Yalçın'ın İstanbul veya İzmir Emniyet Müdürlüğü'ne atanması beklenmektedir.

DURMUŞ YALÇIN İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI OLDU

İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığına Ankara eski valilerinden Durmuş Yalçın getirildi. Durmuş Yalçın ile ilgili kararname dünkü Resmi Gazete de yayınlandı. Durmuş Yalçın Ecevit hükümeti zamanında Ankara Valiliği'nden merkeze alınmıştı.

HÜKÜMET, SIKIYÖNETİMİN ŞİKAYETLERİNİ ELE ALDI

DEMOKRAT HABERMERKEZİ

Bakanlar Kurulu dün saat 10.30'da Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığında toplanmıştır. Temel gıda maddeleri ile ilgili yokluklarının giderilmesi konusundaki çözüm yollarının yanısıra toplantıda Sıkıyönetim Komutanlarıyla yapılan görüşmelerde ortaya çıkan durum üzerinde durulmuştur. Bilindiği gibi, Başbakan Demirel'in başkanlığında iki gün önce Genelkurmay Başkanı, MGK Genel Sekreteri, Kara, Deniz, Hava, Jandarma ve Sıkıyönetim Komutanları ile ilgili bakanların katıldığı 10 saat süren toplantıda komutanlar, "Devletin anarşiyi beslediği" görüşünde birleşmişlerdir. Yine aynı toplantıda Ecevit dönemindeki uygulamalardan şikayetçi olan Sıkıyönetim Komutanları, sıkıyönetim evraklarının Ankara'da kaybolduğunu dile getirmişlerdir.

Dünkü Bakanlar taplantısında Demirel ve ilgili bakanlar bu toplantıyla ilgili olarak hükümet üyelerine bilgi vermişlerdir.

Bakanlar Kurulu'nda, 10 saat süren Sıkıyönetim Koordinasyon toplantısında sıkıyönetim komutanlarının Demirel ve ilgili bakanlara "Anarşiyi himaye eden odak noktaları" açıkladıkları, anarşiye karıştığı tespit edilen bir ilin vali ve emniyet müdürüyle ilgili sıkıyönetim komutanlığı yazısının Ankara'da kaybolduğu, sıkıyönetim makamlarının bazı hakimlerin tutumundan şikayetçi olduğu bildirilmiştir.

Demirel'in yumruğu

Mustafa YAVUZ

Başbakan Demirel dün yaptığı açıklamada "sıkıyönetimin yumruğu anarşinin başına inecek" demiş.

Faşist terörün azgınlaştığı günlerde yapılan bu açıklama Demirel'in önümüzdeki günlerde izleyeceği politikayı açık seçik ortaya sermektedir. Demirel, bütün geri bıraktırılmış ülke yöneticilerinin elinden bırakınadığı bir silaha dört elle sarılıyor. Bu silah nedir?

Bilinen bir gerçektir. Emperyalizm ve yerli uzantıları düzene karşı muhalefetleri bastırabilmek için olayları sürekli çarpıtırlar. Kendilerinin silahlandırıp örgütlendirdiği faşist çeteleri halkın üzerine saldırmakla yetinmezler, bunun "anarşi" olduğunu iddia ederek "balyoz gibi inmekten" sözederler.

Türkiye'de de öyle değil mi? 12 Mart bütün bunların bir anıtı değil mi?

O zamanda ülkeyi yönetemez duruma gelenler "anarşi, terör" safsatalarıyla halkın özgürlüklerini gasbetmediler mi? Aydınlar, yurtseverler, ilerici ve devrimciler zindanlara doldurulmamış mıydı? Anayasa değiştirilip demokratik hak ve özgürlükler ortadan kaldırılmamış mıydı?

"Anarşi" edebiyatı şimdi yine sahnede. 12 Mart benzeri önlemler Demirel'in yine gündeminde. Ve o bunu açıkca söylüyor. Yasaların yetersizliğini iddia ediyor, yumruk gibi inmekten söz ediyor vs.

İşte "anarşi" kavramı Demirel'in niyetlerini ve gönlünde yatanı olduğu gibi açıklayan bir sözcük. Halka yapılan saldırıları bahane ederek halkın zaten sınırlı olan hak özgürlüklerini tümden yok etmek...

Anarşi edebiyatı sadece bunu da amaçlamıyor. Halkın baskı altında tutmanın bir gerekçesi olmakla kalmayan "anarşi" aynı zamanda faşist güçlerin saldırısını gizleyen bir kavram. Bilim adamlarının öldürülmesi, ilerici ve devrimcilerin üzerine kurşun yağdırılması...bütün bunlar egemenlere göre anarşi diye nitelendiriliyor.

Oysa bütünbunlar faşist saldırı ve katliamdan başka bir şey değildir.

Demirel, "anarşinin başına yumruk gibi inmekten" sözederken bir taşla iki kuş vurmayı hesaplıyor. Faşist saldırıları ve faşist terörü gizlemek. Demokratik hak ve özgürlükleri tümden ortadan kaldırmak. Böylece de düzeni korumak, sömürüyü garanti altına almak.

Bu oyun tutacak mı? Sanmıyoruz. Emekçi halk özgürlüklerine kıskançlıkla sahip çıkacağına göre Demirel'in hesapları bozulacak. Tıpkı tüm geri bıraktırılmış ülkelerde olduğu gibi...

Halkın Gazetesi
DEMOKRAT

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl 11 Sayı: 3223

BAS—SAN Basın Yayın Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi
Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör
Aslan Başer KAFAOĞLU

Yazişleri Yönetmeni
Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü
Işık YURTÇU

Demokrat ofset tesislerinde yayına hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

Ankara Bürosu: Konur Sokak 24/19 Kızılay/ANKARA

FORUM

Nükleer santral yapımına karşı kendiliğinden bir sosyal hareket oluşturan köylüler, merkezi devletin hiyerarşik olarak aldığı karara karşı koydukları için desteklenmelidir

Fabrikada kol emeğine mahkum edilen karar verme yetkisi hiç olmayan işçi, yalnızca mülksüzleşmeyi değil, ideolojik ve politik etkisizleşmeyide yaşıyor

Demokrasi, ideoloji ve örgütleşme

Çağlar KEYDAR
ODTÜ EKONOMİ BÖLÜMÜ ÜYESİ

Önce şunu belirtmekle başlayalım: Özyönetim, yerel yönetim gibi örgütlenme şekillerinin yeniden gündeme gelmesi, sosyalist hareket içinde yeni arayışlar çerçevesinde oluyor. Bu tartışmalardaki amaç, demokratik katılım mekanizmalarının yetersiz kalmasıyla otoriter ve demokrasiden uzak rejimlere dönüşen "gerçek" sosyalist ülkelerdeki uygulamaya alternatifler geliştirmek. İnsanların, kendilerini ilgilendiren uygulamalara ilişkin karar alma sürecine, mümkün olduğu kadar doğrudan ve yakından ve sürekli olarak katılmaları arzu edildiğinden ve demokrasiyi genişletici görüldüğünden, özyönetim, yerel yönetim türü örgütleşme olanakları araştırılmaya başlandı. Bu örgütleşme biçimlerinden ayrıca beklenen de, kendi içlerinde arzu edilirliklerinin ötesinde, merkezi devletin gücüne bir kısıtlama ve almaşık oluşturarak, sistemin dönüşümüne katkıda bulunmaları.

Bu örgütlenme şekillerini, demokratik mekanizmaları arzulayan, üzerinde düşünen ve gerçekleştirenler, sadece amaçları şu anda meycut sosyalist ülkelerden farklı bir düzen yaratılması olduğu için değişik konuları irdeliyor değiller. Amaçlarının farklılığından öteye, toplumu anlayış şekilleri ve özellikle iktidarın kaynakları konusunda farklı görüsleri var. Örneğin, kapitalizm içindeki iktidar ilişkilerinin, yalnızca mülkiyetten kaynaklandığını sananlar, üretim araçlarını devletleştirip kapitalizmi ortadan kaldırdıklarını düşünebilirler. Böyle bir görüşün, Marx'ın kendi yapıtına aykırı düştüğünü biliyoruz. Sistemin kendini yeniden üretmesi, sadece mülkiyet farklılaşmasını değil; politik, ideolojik, kültürel kontrol ve baskı mekanizmalarının işlemesini de gerektiriyor.

Bu mekanizmaların hemen tümü, üretim sürecine de yansıyor. Fabrikada kol emeğine mahkum edilen, karar verme yetkisi hiç olmayan işçi, sadece mülksüzleşmeyi, değil, ideolojik ve politik etkisizleşmeyi de yaşıyor. Nitekim, üretim içinde özyönetim ve demokrasi, bu sorulara cevap bulmaya çalışıyor. Fakat unutulmaması gereken ve bazı özyönetimcilerin arka plana ittiği bir konu var: Üretimin dışındaki yaşam da, aynı mekanizmaların işlemesini sağlayan kurumlarla örgütlenmiş durumda. İnsanın üretici olmanın dışında vatandaş olarak katıldığı politik ve kültürel yaşamda da, güç ilişkileri, sistemin geniş mantığı doğrultusunda işliyor: Hastanelerden, okullara, devlet dairelerinden belediyeparkların akadar.. Bu tür bir çözümlemeden çıkacak sonuç şu: Madem ki iktidar olayı ekonomik, politik, ideolojik, kültürel her düzeyde belirli güçsizleştirme kontrol ve baskı mekanizmaları geliştirmiş ve madem ki, bu mekanizmalar üretim süreci de dahil, sistemin her kurumunda somutlaşıyor, bu sistemin değişmesine yönelik bir mücadele, her kurumdaki güç ilişkilerini sorguya çekmeye mecburdur. Arzulanan türde bir demokrasi, ancak sistemin yeniden üretimini destekleyen her kurumda, gerçek ve sürekli katılım ve özyönetimle gerçekleşebilir.

Böyle bir perspektif içinde, yerleşme birimlerinin önemi açık. Bir kere, kentin fiziki çevre olarak, üretimdeki ilişkileri doğrudan yansıtan ve bütünleyici bu yüzden de, yeniden üretici özellikleri var. Bunu Engels 1840'ların İngiltere'si için göstermişti. Fakat daha da genel olarak, üretim dışındaki kurumların hemen tümünün işlevlerini kent çerçevesinde yerine getirdiklerini söyleyebilirz. Bu yüzden de kent düzeyi bu kurumların işleyişlerini sorguya çekmek, merkezden tek yönlü yönetimlerini kırabilmek için elverişli bir düzey. Ayrıca, bunlara [illegible]lik bir politik hareketin örgütleşmesi için kurumlarla, kurumların işleyişinden etkilenen insanların, fiziki konum olarak çakıştığı bir düzey.

Doğaldır ki, belediyelerin şu andaki işleyişinin arzulanan yerel yönetim modeline uygun olduğunu söyleyemeyiz. Bu bağlamda iki ayrı soru var: Birincisi, katılımı ve özyönetimi gerçekleştirecek örgütlenme düzeyi olarak belediyelerin nasıl dönüştürülebileceği ve yeni örgütlenme biçimleri olarak, örneğin mahalle komitelerinin nasıl oluşturalacağı. İkincisi ise, şu anda merkezi devlet tarafından kontrol edilen kurumların, hangilerinin ve nasıl yerel yönetimin yetkisine alınacağı,. Bu sorunların ikisine de ilişkin uygulama örneklerini, İtalya ve Fransa'nın bazı kentlerinde görebiliyoruz. Belirli konular çerçevesinde örgütlenmiş (örneğin konut çevre sorunu) komiteler, mahalle komiteleri, belediye yapısı içindeki bürokrasiyi kıran gruplar, yeni ve tabandan kaynaklanan örgütleşme şekilleri oluşturuyorlar. Ve bunlar giderek merkezi devletin geleneksel olarak tekelinde kalmış bazı işlevleri, yerel düzeye çekebiliyorlar. Şimdiye kadar da en çok başarı, kütürel konularda ve çevre düzenlemesine ilişkin karar verme süresinde elde edilmiş.

Türkiye gibi, e gibi, kent kökenli bir sivil toplum geleneğinin olmadığı bir ülkede ve öncelikle, egemen sınıf ideolojisinin aşırı merkezi devletçi olduğu bir kültürde, bu tür karar alma ve kurumlaşma etkilerinin kendiliğinden yerel düzeye bırakılacağını ümit etmek, safdillik olur. Bu yüzden de, merkezi devletten bazı yetkileri almak, ancak mücadeleyle mümkündür. Örneğin, nükleer santral yapımına karşı kendiliğinden bir sosyal hareket oluşturan köylüler, diğer nedenlerin yanında öncelikle merkezi devletin uzaktan, hiyerarşik olarak, hiç bir demokratik katılıma izin vermeden aldığı bir karara karşı çıktıkları için, destelenmelidirler. Ancak bu tür örgütleşmeler, sözünü ettiğimiz erklerin merkezden alınıp yerel düzeye geçmesini ağlayabilir. Giderek güçlenen bir devlet mekanizmasını, modern kapitalizm içinde merkezi devletle içiçe giren büyük sermayeyi dengelemek, ancak bu ikinci iktidar mihrakını oluşturarak başarılabilir. Ve ancak böyle bir iktidar düzeyi oluşturulursa, arzulanan katılma ve etkileme süreçleri gelişebilir, böyiece de, sistemi dönüştürmeye yönelik kurumsal yenillikler devreye sokulabilir. Gramsci'nin kavramlarını kullanırsak, bu tür kurumsal müdahaleler, yeni düzenin oluşmasını sağlayacak nüveler olacaklardır ve de şu anda mevcut olan egemen ideolojiye alternatif bir ideolojinin ve politik kültürün gelişmesini mümkün kılacak ortamı oluşturacaklardır. Unutmayalım ki, özyönetim veya yerel yönetim, formülleri belirli örgütlenme şekillerinden çok, bir özlemi dile getiriyorlar. Amaç, demokrasiyi genişleterek ve arzulanan aracısız katılımı sağlayarak, yeni bir düzen kurmak. Bu yüzden de, tartışmalar şu veya bu örgütlenme biçiminin ayrıntıları veya başarı şansından çok, bu amacın gerçekleşitirmesine yönelik somut şartları gözöüne alan öneriler geliştirmek yönünde olmalı.

Genel planda bu tabloyu çizdjkten sonra, Türkiye'ye ilişkin çözümlemelerde aynı derecede iyimser olma imkanı yok. Bunun nedenleri, öncelikle, ülkenin özgün tarihi yapısından kaynaklanan devlet sivil toplum ilişkileri, bu ilişkiler içinde sivil toplumun gelişmemiş olması ve devletin toplum içinde kendiliğinden örgütleşmelere yer bırakmayan ezici yapısı. Buna bir de, yakın zamana kadar bürokratların yönnetici sınıf olmasından kaynaklanan, devlet fetişizmini ekleyebiliriz. Bu yüzden, amacı önce ilke devleti ele geçirmek olarak gören siyasal kuramlar Türkiye'nin ideolojik yaşamında özellikle etkin olmuş. Düzeni eleştirenler, devleti ellerine geçirdiklerinde daha iyi yöneteceklerini, daha hızlı kalkındıracaklarını, hatta yeni bir toplumsal düzen kuracaklarını söylerken; merkezi devletin hiyerarşik otoritesinin, otoritesinin, özyönetimin lehine zayıflatılabileceğini akıllarına getirmemişler. Özyönetim için kendi adlarına mücadele açan kitleler ise, politik yaşama çok yeni girdi. Belki bundan da önemlisi, kapitalizme eleştir yönelten en etkin kuram olan Marksizmin azgelişmiz ülkelerde, bu arada da Türkiye'de algılanış şekli. Büyük çapta somut koşullara koşut olarak, az gelişmiş ülkelerde Marksizme, milliyetçilik, modernleşitirme ve kalkınma boyutlarına indirgeniyor. Mevcut sosyalist ülkelerin patiği ile de güclenen bu indirgeme, ekonomi fetişizmini temel taşı yapıyor. Bu arada Marksizmin özgürlükçü, demokrasiyi genişletici, katılımı artırıcı, ekonomik ve politik yabanlaşmayı ortadan kaldırıcı ve de devletin zayıflamasını öngören amaçları unutuluyor veya daha kötüsü, sondan ele alınmak üzere kenara konuluyor. Oysa bu amaçlar, ancak mücadele süreci içinde yani araçların kullanımı sırasında somutlaşır. Bu yüzden özyönetim, katılma gibi konular, ancak etkiliğin veya büyüme oranının daha daha önemli amaçlar lehine feda edilebileceği düşünüldüğünde gündeme gelebilir. Türkiye'nin genel ideolojik konumu ve politik örgütlerin etkinliğe yönelik merkeziyetçi yapıları, bu aşamaya gelindiğine işaret etmiyor. Bu da, her düzeyde ideolojik mücadele verilmesi gerekliliğini, bir kez daha gösteriyor.

DÜN ÖLDÜLER BUGÜN YAŞIYORLAR

7 Aralık

1963 – İzmir'de 5 aydan beri ücretlerini alamayan 1500 demir yolu işçisi yemek boykotuna başladı.

1967 Orhan Kemal ve beş arkadaşı, bir lokantada komünizm propogandası yaptıkları iddiasıyle yargılanmaya başladı.

1974-Malatya Kız Öğretmen Okulunda yapılan aramada piyasada serbest olarak satılan bazı sol içerikli kitaplar toplatıldı ve öğrencilerin sol yayın okuması yasaklandı.

1977-İstanbul DMMA'ya saldıran komandolar devrimci bir öğrenciyi öldürdüler, 6 öğrenciyi de yaraladılar. Bir grup komando, bıçak, demir çubuk, sopa ve zincirlerle DMMA öğrencilerine saldırdı. Saldırı sırasında devrimci öğrenci Abdülkadir Adanur bıçaklanarak öldürüldü. 6 devrimci genç ise çeşitli yerlerinden yaralandılar.

1977-Faşistler tarafından kaçırılan Kıbrıs'lı iki öğrenciden birisi kurşuna dizilerek öldürüldü. Diğer öğrenci ise ağır yaralı olarakkurtuldu.

Bundan iki yıl önce Muharrem Özdemir ve Salih Aygen adlı iki Kıbrıslı devrimci öğrenci, faşistler tarafından kaçırıldı. 7 Aralık 1977 günü faşistler Çapa Kanmekezi durağında Muharrem Özdemır ile Salih Aygen'i çevirdiler. Her iki öğrenciyi Aksaray'da bir binaya götüren faşistler burada Kıbrıs'lı devrimcilere işkence yaptılar. Gece yarısından sonra gözleri bağlı olarak binadan çıkarılan gençler Büyükçekmece'de bir arsaya götürüldüler. Arsada her iki öğrenciyi de kurşuna dizen faşistler daha sonra kaçtılar.

Muharrem Özdemır'in ölümüyle sonuçlanan bu olayda Salih Aygen yaralı olarak kurtuldu. Faşistler Salih'in de öldüğünü zannederek olay yerinden ayrıldılar. Salih Aygün, sığındığı karakolda verdiği ifadede, kaçırıldıktan sonra götürüldükleri ve işkence edildikleri odada Bozkurt resimleri gördüğünü söyledi.

Bir vahşet örneği olan bu olay, faşistlerin insanlık dışı yüzlerini bir kere daha ortaya çıkardı. Devrimci-Demokratik kamuoyu, faşistlerin bu caniliğini çeşitli biçimlerde lânetledi.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Zulme karşı bizimde sesimiz var

Renkli basını, televizyonu, resimli romanları ile bizi uyutmaya çalışanlar, artık bizim de bir sesimiz var.

Zulme baş kaldıranlar, sömürüye karşı sçıkanlar emeğin hakkını arayanlar artık bizim de bir sesimiz var...DEMOKRAT

Aydınlık günlerin doğmasında bize yardımcı olacağına inandığımız gazetemiz DEMOKRAT'a bende bir şeyler yazmak istedim. Yazım, birer insan olduğumuzu dahi kabul edemiyen baylarımız ve onların düzeni üzerine:

Evet sürülerini (!) "kumsalda otlatan" baylar, Temmuz ayının sıcaklığında dahi olsa biz kumsal da ve sıcağın altında bizlere kaval çalarak aç olduğumuzu unutturmaya çalışanlar.. Bizleri uyutamayacaksınız kavalınız artık işe yaramamaya başladı, dinlemiyoruz sizi ve dinlemeyeceğiz de? Aç, yoksul olduğumuzu, zulü gördüğümüzü halkın gözü, kulağı, sesi ,olan DEMOKRAT gazetesinde artık haykıracağız.

Baylar, sizler bizi ne kadar susturmaya çalışsanız da haykıracağız. Sesimizi dağa, taşa, ağaca, kurda-kuşa, düşünen tüm varlığa duyuracağız.

Sayın büyüklerimiz (!) torbanızda ki tüm numaralarınızı ortaya dökseniz dahi bizleri artık uyutamayacaksınız. Çünkü artık biliyoruz ki bu oyunlarınızla İMF, yabancı şirketler ve onların iş birlikçiler olan sizler şişkin olan ceplerinizı biraz daha şişirmeye çalışacaksınız. Ve bizleri sadece yoksulluk, baskı, zulum ve kanla doyurmaya çalışacaksınız.

Siz ve bizler ayrı dünyaların kişileriyiz, olaylara ayrı bakıyoruz. Siz milyonlarınıza kanlı milyonlar katmanın ,biz ise özgürlüğün peşindeyiz. Ama biz kazanacağız. Çünkü tarihin çarkları haklıdan yana dönüyor.

MUSTAFA KARASOY

Demokrat, geniş kitleleri kucaklamalı

Yeni çıkacak olan ve halkımızın saflarında yükselen mücadeleyi yansıtmayı amaçlayan Demokrat Gazetesinin yayın politikası genelikle şu hatlarda olmalıdır.

Bugün greve giden işçiler işten atılıyor. Boykot yapan öğrenciler okuldan uzaklaştırılıyor veya gözaltına alınıyor. Toprak isteyen köylüler dipçikleniyor. Hergün birkaç halk çocuğu katlediliyor. Demokratlar, bilim adamları evlerinin önünde pusu kurularak öldürülüyor.

Bütün bunlar niye?

İşte Demokrat Gazetesi bu sorulara yanıt aramalıdır. Halkımızın bu konularda aydınlatılması gerekir.

Okuyucunun karşısına güçlü bir yayınla çıkmanızı ve başarılı olmanızı dilerim.

İstanbul Esenler Lisesinden
İSMAİL TURAN

EKONOMİ-PİYASA

Sanayileşme ve kentleşme hızla geliştiği için

Enerji:kaynakları ithalatı toplam ithalatın % 45'ini buluyor

ANKARA

Gelişmekte olan ülkeler arasında, birinci enerji girdilerine en çok pay ayıran ülkenin Türkiye olduğu bildiriliyor. 1980 yılı ekonomik programı için yapılan hesaplamalara göre, birincil enerji kaynakları ithalatı toplam ithalatın yüzde 45'ini oluşturacak ve 3.15 milyar dolara kadar yükselecek.

Türkiye'nin, bırıncil enerji girdilerine yüksek oranda pay ödemesi, sanayileşme ve kentleşmenin göstergeleri arasında sayılıyor. Ancak, Merkez Bankası'nın dış borçlar ödemeleri ve başta petrol olmak üzere enerji girdileri ithalatı dışında yeterli döviz kaynağına sahip bulunmaması, özel önlemleri gerekli kılıyor.

Program çalışmalarında, özel önlemler aşağıdaki biçimde belirlendi.

Üretimi arttırıcı politikalar olumlu sonuçlar verinceye kadar kullanımda tasarrufa yönelmek.

Önemli ölçüde petrol tüketen ulaştırma sektöründe kitle taşımacılığına ağırlık vermek.

Demiryolu ve denizyolu taşımacılığına öncelik tanıyan bir yatırım, işletme ve yapısal düzenleme programının uygulanması.

İmalat sanayiinde kapasite kullanımı yüzde 65.9

ANKARA

1979 yılında imalat sanayiinde kapasite kullanımının yüzde 65.9 düzeyinde kaldığı hesaplandı. Kapasite kullanımına ilişkin bulgular, tüketim malları üretimi çerçevesinde yüzde 71.7 oranına ulaşırken, ara malları üretiminde yüzde 52.1 düzeyine , yatırım malları üretiminde ise yüzde 49.4 oranında düşüldüğünü ortaya koymakta.

Sovyetlere kozmatik ihraç edeceğiz

ANKARA

Sovyetler Birliğine Türk kozmetik ve itriyat malzemeleri ihraç edilebileceği açıklandı. İki ülke arasında 1979 yıllarında karşılıklı ithalat ve ihracat edilebilecek maddeleri belirleyen 20.nci Ticaret Protokolu çerçevesinde, ihraç edilecek kozmetik ve sabun ile öteki itriyat malzemeleri için bu yıl içinde 1.8 milyon dolarlık kontenjan ayrıldığı bildirildi.

Ticaret Bakanlığı'nca yayınlanan bir sirkülerle yürürlüğe giren bu karardan başka , yine Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki aynı protokol hükümleri uyarınca, bu ülkeden yapılacak fotoğraf büyültme ve küçültme cihazları ithalatı için 100 bin dolarlık, mikrotom ithalatı içinde 10 bin dolarlık kontenjan ayrıldığı açıklandı..

Odalar Birliğinin KTFD'de yaptığı temaslar tamamlandı

LEFKOŞE (ANKA)

Türkiye Odalar Birliği ile Kıbrıs Türk Ticaret Odası ve Sanayi Odası ,yetkilileri arasında Lefkoşe'de sürdürülen görüşmeler bugün tamamlanmış ve yayınlanan ortak bildiride KTFD ekonomisinin en önemli hastalığının döviz darboğazı, enflasyon ve ekonominin dışa açılamaması olduğu belirtilmiştir.

Kıbrıs'ın ekonomik potansiyelinin değerlendirilmesi için en iyi yolun serbest piyasa kuralı olduğu belirtilen açıklamada, "Yasaklanan bedelsiz ithalatın yarattığı boşluğun ortaya çıkardığı kaçakçılığı ve ahlakı zaafiyeti önleyecek akılcı bir çözüm getirilmelidir" denilmiştir. Ortak bildiride daha sonra şu görüşlere yer verilmiştir:

"KTFD'nin sahip bulunduğu sanayi potansiyelinin harekete geçirip, üretime yöneltmek için döviz temininde sanayiin ihtiyaçlarına ve temel girdilerine öncelik verilmeli ve Türkiye'den ithal edilen girdilerin temininde kolaylık sağlanması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

KTFD'nin üçüncü ülkelere açılabilmesi ve ekonomisinde sürükleyici güce sahip bulunan turizmin ilerde de itici güç olacağı gerçeğinden hareketle ekonominin temel girdilerine öncelik vererek ithal rejiminin yeniden gözden geçirilmesi süretiyle belirgin istikrarlı ve sağlıklı bir yapının oluşturulması zorunludur.

Yukarıda belirtilen tedbirlerle KTFD ekonomisinin en kısa zamanda sağlığa kavuşturulmasında, ekonomiden sorumlu kamu yetkilileri ile birlikte Türk ve KTFD'sanayici ve İşadamlarına da, sorumululuk şuuru içinde önemli görevler ve fedakarlıklar düşmektedir.

Ankara görüşmeleri sürüyor

IMF'nin kapısını uzun yıllar çalacağız

ANKARA (ANKA)

Uluslararası Para Fonu (IMF) Genel Direktörü de la Rosiere, kendilerinin önerdiği istikrar programını uygulayan ülkelere yardım edeceklerini bildirdi.

Ankara'da devam eden görüşmeler sırasında IMF genel Direktörü'nün yaptığı açıklama, "Gelişmekte olan ülkelerin IMF'nin kapısını daha uzun yıllar aşındıracağı" boyulda yorumlandı.

IMF heyetinin Türkiye'ye önerilen istikrar programına uyulup uyulmadığını incelediği ve 78 milyon dolarlık ikinci kredi diliminin geleceğini belirleyecek görüşmelerin sürdüğü şu sıralarda IMF Genel Direktörü Rosiere'nin I"IMF istikrar programını kabul eden ülkelere mali yardımlar yapacak" yolundaki sözleri, gelişmekte olan ülkeler için bir çağrı olarak nitelendi.

Rosiere'nin önerileri arasında, ödeme zorluklarıyla karşı karşıya bulunan ülkelerin IMF'ye gelmeleri ve kendilerine sunulacak istikrar programı üzerinde tartışmaları da yer alıyor. rosiere, gelişmekte olan ülkelerdeki sorunlarının çoğunun kökünde, ülke içinde uygulanan ekonomik yönetimin bulunduğunu da söyledi.

ZORLUKLAR SURECEK

IMF Genel Direktörü'nün sözlerine bakılırsa, gelişmekte olan ülkeler daha uzun yıllar IMF'nin kapısına aşındırmak zorunda kalacaklar. Rosiere, üçüncü dünya ülkeleri ve diğer bazı ülkelerin gelecekte gerek artan petrol fiyatları, gerekse yavaşlayan dünya ekonomik gelişmesi ,nedeniyle daha büyük ödeme zorluklarıyla karşılaşcaklarını saptadı. Bundan çıkan sonuç, üçüncü dünya ülkelerinin IMF ile pazarlığa oturması, xIMF'nin sunacağı istikrar programlarını uygulaması.

Trakya KÖY-KOOP direnişe geçecek

KIRKLARELİ (ANKA)

Trakya Köy-Koop Birlikleri Bölge toplantısında, Köy-Koop'a mazot tahsisi yapılmazsa, bölgesel direnişlere geçilmesi istendi.

Toplantıda söz alan konuşmacılar, daha önceki hükümetler döneminde Köy-Koop'a mazot tahsisi yapıldığını ancak Demirel'in hükümeti kurmasından sonra tahsisin kesildiğini bildirerek çiftçinin varili 2 bin lira olan mazotun karaborsadan 5-6 bin liraya almak zorunda bırakıldığını öne sürdüler.

Mazot tahsisinin başlatılmaması durumunda bölgesel direnişe geçilmesini de isteyen konuşmacılar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na telgraf çekilmesini kararlaştırdılar.

Öte yandan Köy-Koop Genel Merkezi, örgütün yeni siyasal iktidara karşı ekonomik ve demokratik mücadelesini belirlemek amacıyla seri bölge toplantıları düzenleyecek. Edinilen bilgilere göre 8. Bölge Müdürlüğünde şubat ayı içinde yapılacak toplantıdan önce, her bölge kendi arasında birer toplantı yapacak, genel toplantılara öneriler hazırlanacaktır.

TMMOB Başkanı Öztürk:Faşist saldırılar arttı

DEMOKRAT

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Genel Başkanı Teoman Öztürk , mühendislere karşı sürdürülen saldırıları kınayarak, "Faşist baskı ve saldırılar arttı" dedi.

Öztürk, Karayolları 13'üncü Bölge Müdürü Zeki Bakır'ın önceki gün öldürülmesi üzerine yaptığı açıklamada, "Güven oylamasından sonra işyerlerinde ilericilere, demokratlara karşı faşist baskı vesaldırıların arttığı, kıyım ve sürgünlerin hızlandığı ,bu günlerde üyelerimize yapılan saldırılar, genelde emekçilere, çalışanlara karşı yürütülen uygulamaların bir parçasıdır" dedi.

Arafat, İspanya Başbakanı Suarez ile

Karşılama töreni yapılıp yapılmayacağı belli değil

Arafat, Avrupa, Konseyi'nde Filistin davasını anlatacak

BONN(THA)

Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat'ın önümüzdeki günlerde Avrupa Konseyinde konuşması ve Filistin sorununa ilişkin görüşlerini açıklaması bekleniyor.

Öte yandan Avrupa Konseyi'nin Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat'a resmi bir karşılama yapıp yapmama konusunda karara ulaşamadığı bildirildi.

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Franz Karasek, konseyin siyasi komitesine bağlı bir alt komitenin Tunus'a giderek Arap Birliği temsilcileriyle Filistin sorununu görüşeceklerini söyledi.

Öte yandan, ocak ayında Ürdün, Suriye ve Lübnan Dışişleri Bakanlarının Strasburg'u ziyaret ederek , Ortadoğu ile ilgili gelişmeleri konusundaki görüşlerini açıklayacakları bildiriliyor.

Yaser Arafat'ın Avrupa Konseyi'nde konuşması, Filistin sorununun dünya kamuoyunda benimsetilmesinde önemli bir adım sayılıyor. Bilindiği gibi son günlerde FKÖ uluslararası alanda tecrit olmaktan hızla çıkmakta. 29 Kasım'da dünyanın çeşitli yerlerinde Filistinle dayanışma toplantıları düzenlendi. Arafat Portekiz'de sıcak bir biçimde karşılandı ve İspanyol Başbakanı Suarez ile görüştü. Arafat'ın Türkiye'yi ziyareti ve FKÖ Ankara Bürosu'nun açılması da Filistin davasının sağladığı uluslararası destekte önemli bir adım oldu. Öte yandan ABD'nin Birleşmiş Milletler Temsilcisi Young'un FKÖ ile ilişki kurması, İsrail'in tepkilerine neden olup, Young'un istifasına yol açmıştı. FKÖ'nün İran-ABD anlaşmazlığında arabuluculuk yapacağı yolundaki haberler ise FKÖ tarafından yalanlandı.

Savcı, bir kadın

Somoza'nın adamları yargılanıyor

SOMOZA

MANAGUA (THA)

Nikaragua'da devrik diktatör Anastasio Somoza'nın 7500 ulusal muhafızını yargılayacak mahkemenin savcılığına eskiden Sandinista gerillalığı yapan Bayan Nora Astorga atandı.

Önceleri bir tasarruf sandığında avukat olarak çalışan Bayan Nora Astorga, Somoza yönetimi tarafından bir ulusal muhafız generalini öldürmekle suçlanmış ve tüm Nikaragua'da kendisini yakalamak için insan avına girişilmişti.

Generalin cesedinin kırmızı-siyah Sandinista bayrağına sarılı olarak bulunması üzerine tüm ülkede başlayan aramalar bir sonuç vermemiş ve kadın avukat yakalanamamıştı.

Nikaragua hükümeti yargılamayla ilgili açıklamasında, devrik diktatör Somoza ile oğlu ve erkek kardeşinin de gıyaben bir sivil mahkemede yargılanacağını bildirdi.

Açıklamada, Somoza döneminde cinayet işlemekle suçlanan 7500 ulusal muhafızın özel olarak kurulan 9 mahkemede yargılanacakları da belirtilmektedir.

Aytekin Kotil'in müjdesi

İstanbul'un heryerinden denize rahatlıkla girilebilecek

Belediye Başkanı Aytekin Kotil, İstanbul'un kanalizasyon sorunu ile ilgili proje çalışmalarının bitirildiğini belirterek, "Bir kaç yıl sonra sahillerimizin her noktasında denize girilebilecek" dedi. Kanalizasyon projesini gerçekleştirecek olan Hollanda Nedeco firmasıyla da dün sözleşme imzalandı.

Kotil dün düzenlediği basın toplantısında projenin Dünya Bankası'ndan sağlanan kredi ile gerçekleştirileceğini bildirerek şunları söyledi:

"Kanalizasyon yatırımları gösterişsiz, görünmeyen hizmetlerdir. Yapımı sırasında tozu, toprağı, çamuru ile çevreye rahatsızlık verir, yapıldıktan sonra da toprağın altında kalır, unutulur. Ancak halkın sağlığı ve mutluluğu yönünden son derece önem taşımaktadır. Yapılan kanallar denizlerimize akmaktadır. Bunun sonucu deniz suları giderek kirlenmekte , halkın yararlanması olanaksız hale gelmektedir. Hazırlanan projelerle tüm kanalizasyon sorunları hallolacaktır."

Çalışmaların 1980 yılı ortalarında tamamlanacağını da belirten Kotil, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Dünya Bankası'ndan sağladığımız 500 bin dolar krediyle keşif ve ihale dosyaları hazırlanacaktır. Bununla ilgili belediye içi örgütlenme ve dış ilişkiler tamamlanmıştır.

Bulgaristan'dan enerji alımını sürdüreceğiz

Bulgaristan'a kıta sahanlığının sınırını değiştirdiği için Türkiye'nin verdiği notanın, Türkiye'nin bu ülkeden elektrik enerjisi almasını etkilemeyeceği bildirildi.

Bu konuda bir açıklama yapan Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu şunları söyledi:

''Bu notanın Bulgaristan'dan aldığımız elektrik enerjisi konusunda hiçbir etkisi olmamıştır ve olmayacaktır.

Norveç'ten 2 milyon Kron kredi sağlandı

DEMOKRAT (Ankara Haber Merkezi)

Norveç, Türkiye'deki hidroelektrik enerjisinin geliştirilmesi amacıyla, Bayramhacılı ve Yamula hidroelektrik santrallerinin proje etüd finansmanında kullanılmak üzere 2 milyon Norveç kronu (yaklaşık 400 bin dolar) tutarında kredi sağlandı.

Dr.Seçkiner'in kanser tedavisi yöntemi sakıncalı

ANKARA (ANKA)

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından yapılan bir açıklamada Dr. Seçkiner Görgün ve Dr. Bahattin Unsaç'ın kanserin tedavi edilmesinde kullandıkları yöntemin bilimsel kurulca sakıncalı bulunduğu belirtilmiştir.

İşverenler "Hammadde yokluğundan dolayı çalışamıyoruz" diyorlar

İşçi çıkarmak için gerekçe olarak "üretim düşüklüğü" gösteriliyor

DEMOKRAT (HABER MERKEZİ) (ANKA—THA)

Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu Halıfleks Fabrikası'ndan üretim düşüklüğü nedeniyle 137 işçinin işten çıkarılacağı bildirildi. Bu arada Çay—San Kutu Fabrikası'nda DİSK'e bağlı Türkiye Gıda İş Sendikası'na geçen 11 işçinin işine son verildi.

137 İŞÇİ ÇIKARILACAK

İhracat bağlantılarını yerine getiremediği ve üretimin yüzde 40 oranında düştüğü iddia edilerek, Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu Halıfleks Fabrikası'ndan 137 işçinin bu ay içinde işten çıkarılacağı bildirildi. Halıfleks Ticaret ve Sanayi A.Ş. 137 işçinin işten çıkarılacağını Bölge Çalışma Müdürlüğü ile İş ve İşçi Bulma Kurumu Müdürlüğü'ne bildirdi.

Fabrika yetkilileri üretimde kullanılan maddelerin zamanında ve yeterince karşılanmadığını söylediler. Bir fabrika yetkilisi bu konuda şöyle konuştu:

"Nisan ayında fabrikamızda başlayan elyaf sorunu sürüyor. Yeterli hammadde bulamadığımızdan vardiye sayısını azalttık. 4—5 aydır 4'üncü vitesle gitmemiz gerekirken 2'nci... vitesle çalışabiliyoruz. Programladığımız üretimi yapamamamız, resmi ihracat bağlantılarımızı yerine getirememe durumunu yarattı. Bu yıl 6 milyon dolarlık ihracat yapmayı pragramlamıştık. Son iki ayda ihracat için 300 bin metrekarelik üretim yapmamız gerekirken, ancak ,20 bin metrekarelik üretim yapabildik. Zorunlu olarak 137 işçinin işine bu ay içinde son vereceğiz."

Öte yandan Rize'de kurulu Çay—San Kutu Fabrikası'nda çalışan işçilerin çoğunluğunun TÜRK—İŞ'e bağlı Tek—Gıda—İş Sendikası'ndan ayrılarak DİSK'e bağlı Türkiye Gıda—İş Sendikası'na geçmesinden sonra 11 işçinin işten çıkarıldığı öğrenildi.

Rumların isteği üzerine

BM, Bağımsız Türk Devleti ilânı için soruşturma açtı

LEFKOŞE(AA).

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği'nin bir direktifi üzerine örgütün Kıbrıs'taki yetkilileri, Türk tarafının Ada'da tam bağımsız bir Türk devleti kurma niyeti hakkında soruşturmalara başladı.

A.A. muhabirinin Lefkoşe'de federe devlet kaynaklarından aldığı bilgiye göre, Birleşmiş Milletler, Kıbrıs Rum yonetiminin isteği üzerine Türk tarafının bu yöndeki çabalarını öğrenmeye çalışmaktadır.

Federe devlet kaynakları, Genel Sekreter Kurt Waldheim'in Kıbrıs Özel Temsilcisi Galindo Pohl'un dün Dışişleri, Savunma ve Turizm Bakanı Dr. Atakolla yaptığı görüşmenin de bu amaca yönelik olduğu bildirilmektedir.

Atakol, dün görüşmeden sonra gazetecilere, New York temasları hakkında genel sekreterin Kıbrıs özel temsilcisine bilgi verdiğini açıklamıştı.

Federe devlet kaynakları, Pohl'un ısrarla Atakol'dan Türk tarafının bağımsız Türk Devleti ile ilgili düşünce ve hazırlıkları hakkında bilgi istediğini ancak Atakol'un Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun Rum yanlısı kararından sonra KTFA hükümetinin izleyeceği kesin tutumun kabinede oluşturulan komitelerce saptanacağını söylemekle yetindiğini ifade etmişlerdir.

İşverenleri Mamak'a doldurmalı

Yalçın SERTBUDAK

"Türkiye'yi 19 yıldır İMF yönetiyor.."

İşverenler böyle diyorlar. Türkiye'nin kalburüstü sanayicilerinin ve işadamlarının örgütü olan Türkiye Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD)'ın görüşü bu.

Dernek deyip de geçmeyin.. Bu öyle sıradan bir dernek değil.. Koç'lar, Sabancı'lar Durmuş Yaşar'lar ve ,Eczacıbaşı'lar gibi kalburüstü sanayici ve işadamlarının, kısaca tekellerin doğrudan örgütlendikleri bir dernek.

Derneğin en önemli özelliği, Türkiye'nin ekonomi—politikasını belirleyen bir örgüt olmasıdır. Hükümetler kuran, hükümetler bozan bu dernek, aynı zamanda Koç'ların, Sabancı'ların, Durmuş Yaşar'ların ve Eczacıbaşı'ların kendi aralarındaki çelişkilerine çözüm aradıkları ve çözüm buldukları, bir platform görevi de görmektedir.

Evet, Tüsiad hükümetler kuran ve hükümetler bozan etkin bir dernektir. Örneğin Ecevit ağırlıklı ,hükümet, Tüsiad'ın girişimleri ile kurulabilmişti. Demirel'in 'hile ve desise' ile kurulduğunu iddia ettiği Ecevit ağırlıklı hükümet, bilindiği gibi AP'den istifa eden 11 milletvekilinin desteğiyle kurulabilmişti. Demirel 'hile ve desise' dediği 11 milletvekilinin partisindenayrılmasıydı ayrılmasına neden olan gerçeklerdi..

Nasıl olmuştu bu? .. AP'li 11 miletvekili nasıl olmuştu da partilerinden istifa etmişlerdi? .. Demirel buna 'hile ve desise' diyordu.

Peki kimdi bu 'hile ve desise'nin gerçek sahibi? .. Bunu açıklamıyordu Demirel ama, bu istifaların ardında Tüsiad'ın olduğu gün gibi açıktı..

Aynı 'hile ve desise'yi Demirel de yapmıştı. 1.MC'nin kuruluşunda.. Altından girmişti, üstünen çıkmıştı gerekli çoğunluğu sağlayacak istifaları kotarmıştı.. O zaman da perde arkasında Tüsiad vardı..

Bugün yönetimde bulunan 3 MC'nin degerçek mimarları Koç'lar, Sabancı'lar ve Durmuş Yaşarlar'dır.. Yani Tüsiad'tır.

Zaman zaman Tüsiad'ın siyasal temsilcileri ile çelişkiye düştükleri de görülür. Örneğin 2. MC denemesi, Demirel'in göreli bağımsız bir denemesi olmuştur ve bu nedenle de ömrü kısa sürmüştür.

Bakmayın siz tekellerin aynı örgüt ,çatısı altında toplandıklarına.. Sayıları bir avuç olsa da, aralarındaki çelişkiler süreklidir. Durmadan birbirlerini kollar, zaman zaman bu kollama didişmeye dönüşür, ama sonunda ,uzlaşır, ve sevişirler. İşte, Tüsiad tekellerin kendi aralarındaki çelişkilerine çözüm aradıkları ve çözümler geliştirdikleri bir platformdur da aynı zamanda.

Tüsiad, zaman zaman raporlar yayınlar. Tüsiad bu raporlarında ekonomik gelişmeleri irdeler, örnekleri geliştirir. Bu öneriler kuru, laf olsun diye yazılan, çiziştirilen öneriler değildir. Hükümetlerce uyulması zorunlu önerilerdir bunlar.

Tüsiad, şimdi de "Türkiye'yi 19 yıldır İMF yönetiyor." diye yazmış dergisinde. Ne demeye getiriyor? Yakınıyor mu İMF'den yoksa kendince 'doğal' olanı mı vurguluyor?

İster yakınsın isterse kendince 'doğal' olanı vurgulasın, Tüsiad'ın açıkladığı bir gerçek var. Türkiye'nin, bir emperyalist kuruluşça yönetildiği gerçeği..

Bu noktada insanın sorası geliyor, Tüsiad yöneticileri neden dışarda diye.. Türkiye'nin, emperyalizmin boyunduruğunda bir ülke olduğu gerçeğini şu ya da bu biçimde vurgulayan onbinlerce ilericiye, yurtsevere ve devrimciye bugüne dek hep zindanlar gösterildi.

Ama aynı gerçeği, Tüsiad söylerse bu önemli değil.. Çünkü, Tüsiad'ın 'hikmetinden sual olunmaz'.. Düzenin efendileri bugün, eğer Türkiye'nin 19 yıldır İMF tarafından yönetildiği söylüyorlarsa, bunda bir hikmet var demektir.

Eski Ankara valilerinden Tandoğan'ın tarihe geçmiş bir sözü vardır. Tandoğan kafası kızınca, "Eğer kominizim gerekirse, ,ona da biz getiririz.." diyivermiş.

Koç'lar, Sabancı'lar ve Durmuş Yaşarlar da Tandoğan'dan esinlenmiş olsalar gerek ki, Türkiye'nin 19 yıldır İMF tarafından yönetildiğini söylüyorlar bugün...

Ben savcı olsam, nedenine, niçinine bakmadan, Tüsiad'ın tüm yöneticilerini tutuklar, tümünü Mamak'a doldururdum. Kimse de gıkını çıkaramazdı. 141'li ve 142'li mevzuat böylesi bir 'operasyona' olanak tanımaktadır.

Aydınlar sorumluluklarını bilmeli

Mustafa YAVUZ

Türkiye'de önemli günler yaşanmaktadır. Burjuvazi, bütün olanaklarını kullanarak sömürüsünü artırmanın yollarını aramaktadır. Daha fazla kar etmek bilindiği gibi burjuvazinin temel amaçlarından birisidir. Burjuvazi daha fazla kar edebilmek için işçiler üzerinde baskı uygulamakla kalmaz işçilerin mücadelesine omuz veren aydınları da susturmak ister.

Aydınlar, bir toplumda önemli görevleri ve sorumlulukları olan kişilerdir. Temel karakteri sömürü, baskı ve zulme karşı tavır almak olan aydınlar bu durumları nedeniyle burjuvazinin hışmına uğramaktadırlar.

Denilebilir ki, Türkiye, aydınların üzerinde en fazla oyunun oynandığı ülkelerden birisidir. Egemen sınıflar bu oyunu bilinçli oynamaktadırlar. Bu oyunları boşa çıkarmak gerekir.

Aydınların konumunu çok iyi kavrıyan burjuvazi çeşitli yollarla aydınları sınıf mücadelesinin dışına düşürmeye çalışmaktadır. Bugün

bu durum kendisini esas olarak iki biçimde göstermektedir.

Birincisi, faşist terör ve saldırıları aydın kesimin tanınmış insanlarına yönelterek onları baskılara karşı sessiz kalmaya "ikna" etmeye; başka bir deyişle sindirmeye çalışmaktadır. Egemenler, profesörleri, bilim adamlarını, gazetecileri kendi politikaları doğrultusunda yönlendirmek için onlar üzerinde sistemli bir baskı mekanizması kurmaktadır. Faşist tehdit ve zorbalıkla aydınlar "hizaya getirilmek" istenmektedir. Faşist saldırıya maruz kalan bir çok aydının bugün neleri savunduğu günlük gazetelerden rahatlıkla öğrenilebilinir.

Aydınları etkisiz hale getirmenin ikinci yolu ise bütün ülkelerde kullanılan yöntemdir. Yani onları önemli görevlere getirerek ve "iaşe"lerini sağlıyarak susmalarını sağlamaktır. Türkiye'de yeni görülmeye başlayan bu uygulamanın başarılı olup olmadığını tarihin yargısına bırakmak gerekir.

Bizim açımızdan önemli olan ve üzerine üzerine gidilmesi gereken birinci yöntemdir.

Aydınlar, tıpkı kendilerinin olduğu gibi halkın da özgürlüklerini gasbetmeye yönelen faşist güclere karşı daha bir uyanık ve bilinçli olmalıdırlar. ~~lar~~. Aydınların anti-faşist mücadelede kararlıca yer almasını sağlamak ve bu yolda onlara cesaret vermek tüm demokratların görevi olmalıdır. Yaşadığımız günler tüm aydınlara önemli görev ve sorumluluklar yüklemektedir.

Aydınlar halka karşı sorumlu olduklarını artık kavramalıdırlar. Halkın çıkarlarını savunma kadar güzel ve anlamlı bir davranışın olamıyacağı ~~tarihi~~ bir gerçektir.

Ülkede kamuoyu tartışması açılmasını isteyen

Senatör Kennedy devrik Şah'ın ABD'de kalmasına karşı çıktı

"Şah,buraya halkın fikri sorulmadan getirilmiştir. Kamuoyunun eğilimi saptanmalıdır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinin işgalinin 34. gününde, İran bunalımıyla ilgili tepkiler ve yankılar bütün dünyada yoğun bir şekilde devam etmektedir.

Başkan aday adayı Senatör Edward Kennedy, Kongrenin kararı alınmadan, devrik Şah'a Amerika'da sığınma izni verilemeyeceğini söylemiştir. Kennedy, bu konuda kendisine Dışişleri Bakanı Vance'ın söz verdiğini belirtmiş ve Şah'ın Amerika'da kalmasıyla ilgili ayrıca bir kamuoyu araştırmasının da yapılabileceğini öne sürmüştür. Ancak Senatör Ted Stevens, "Edward Kennedy olayları istediği biçimde değiştiriyor. Vance sadece Şah'a Amerika'da devamlı kalma izni konuşunun şimdilik düşünülmediğini söyledi" demiştir. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü de Vance'ın vaadi için "Ne doğrulayabilir. ne de yalanlayabilirim" demiştir.

BAYAN CARTER YUHALANDI

Başkan Yardımcısı Mondale ile birlikte, koçasının yerine seçim kampanyasını yürüten Rosalynn Carter, 50 Amerikalıyı rehine tutan işgalci öğrencilerin, aslında Amerika'nın ne derece hür ve bağımsız olduğunu denemek istediklerini öne

sürmüştür. Bayan Carter kampanya dolayısiyle zenci mahallesi Harlem'i ziyareti sırasında ise aleyhte gösterilerle karşılanmış ve bir kilise toplantısında da yumurta yağmuruna tutularak, yuhalanmıştır. Göstericiler Bayan Carter'a Şah'ı iade edin diye bağırmışlardır.

DONDURMA KARARI

İngiltere'de, İran Merkez Bankası ve davetiranı bütün mal varlığı, yüksek mahkemenin kararıyla dondurulmuştur. Londra'daki Uluslararası Kimya Bankası yaptığı açıklamada, İran'ın Uluslararası Bankalar Konsorsiyumu kanalıyla verilen 500 milyon dolarlık krediye katkıda bulunduklarını, ödemelerin yapılmaması üzerine mahkemeye başvurulduğunu bildirmiştir.

Irak, Bulgaristan'daki büyükelçisini geri çağırdı

BAĞDAT, THA

Irak Haberler Ajansı'nın bildirdiğine göre, Irak hükümeti önceki gün Bulgaristan Büyükelçisi'ni ve Bulgaristan'daki tüm Iraklı öğrencileri derhal Bağdat'a geri çağırmıştır.

Resmî haber ajansının, hükümet kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre, misilleme için Iraklıların Bulgaristan'a seyahati ve Doğu Avrupa ülkeleriyle ekonomik ve ticari ilişkilerin dondurulması kararlaştırılmıştır.

Kaynağın bildirdiğine göre, bu kararlar Bulgaristan'da öğrenci olan **Kemal Halil İbrahim**'in öldürülmesine misilleme olarak alınmıştır. Cinayet iddiası hakkında diğer bilgiler verilmemiştir.

Irlanda Başbakanı Lynch istifa etti

DUBLIN, THA

Irlanda Cumhuriyeti Başbakanı **Jack Lynch**, görevinden istifa ettiğini açıklamış ve başkanlığını yaptığı **"Fianna Fail"** Partisi yöneticilerinden de yakında kendilerine yeni bir başkan bulmalarını istemiştir.

Altmış iki yaşındaki **Lynch**, bir süredir 1982'de yapılacak genel seçimlerden önce siyasetten çekilmek istediğini bildirmekteydi.

Yeni ve eski Gümruk Tekel Bakanları 15 Aralık'ta Rize'de buluşacaklar

RİZE, (A.A.) - Yeni ve eski Gümrük ve Tekel Bakanları Ahmet Çakmak ve Tuncay Mataracı'nın 15 Aralık'ta Rize'de Çay-Kur'un yeni hizmet binalarına taşınması nedeniyle yapılacak törene katılacakları açıklandı.

Çay-Kur yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, bir süre önce inşaatı tamamlanan ve 5 üniteden oluşan Çay-Kur'un yeni hizmet binalarına taşınması nedeniyle yeni ve eski Gümrük ve Tekel Bakanları ile Çay'a hizmeti geçen uzman ve yöneticilerin katılacağı törenden sonra gece de folklor şenlikleri ve eğlenceler düzenlenecek.

Yetkililer 5 üniteden oluşan yeni hizmet binalarının 110 milyon liraya maloIduğunu, ayrıca yeni hizmet binalarında Çay-Kur personeli için 106 lojman bulunduğunu da sözlerine eklediler.

Dev uçak yapımcıları arasındaki savaşı "Boeing" kazandı

SEATTLE, (Washington), (A.A.) - Amerika'nın en büyük havayolu şirketlerinden biri olan Trans World Airlines (TWA), Amerikan Boeing firması ile bir Avrupa konsorsiyumu olan "Airbus Industrie"-nın gönderdiği uçak tipleri arasında nihai tercihini Boeing lehine kullandı. Şirketin, Boeing firmasının geliştirdiği "Boeing-767" tipi uçaklardan 20 kadarını almaya karar vermesi, Amerikan uçak piyasasına girmeye çalışan Airbus için ağır bir darbe oldu.

TWA, Amerikan Lockheed firmasının geliştirdiği 1011-100 jet uçaklarından da iki adet alacağını açıkladı. Gerek Boeing ve gerekse Lockheed'e verilen siparişlerin tutarı 600 milyon doları buldu.

OLAYI KRALLIĞI DEVİRMEK İSTEYENLER DÜZENLEMİŞ

Suudi Arabistan İçişleri Bakanı, iki hafta süren çatışmalarda 60'ı asker olmak üzere 135 kişinin can verdiğini ve kendini Mehdi ilân eden baskın liderinin ölüler arasında bulunduğunu açıkladı

Kâbe baskınının yankıları sürüyor

Pakistanlı göstericiler Amerikan Elçiliğinin duvarlarını aşarken.

Kral Halid'in muhafız alayı.

DEMOKRAT DIŞ HABERLER SERVİSİ

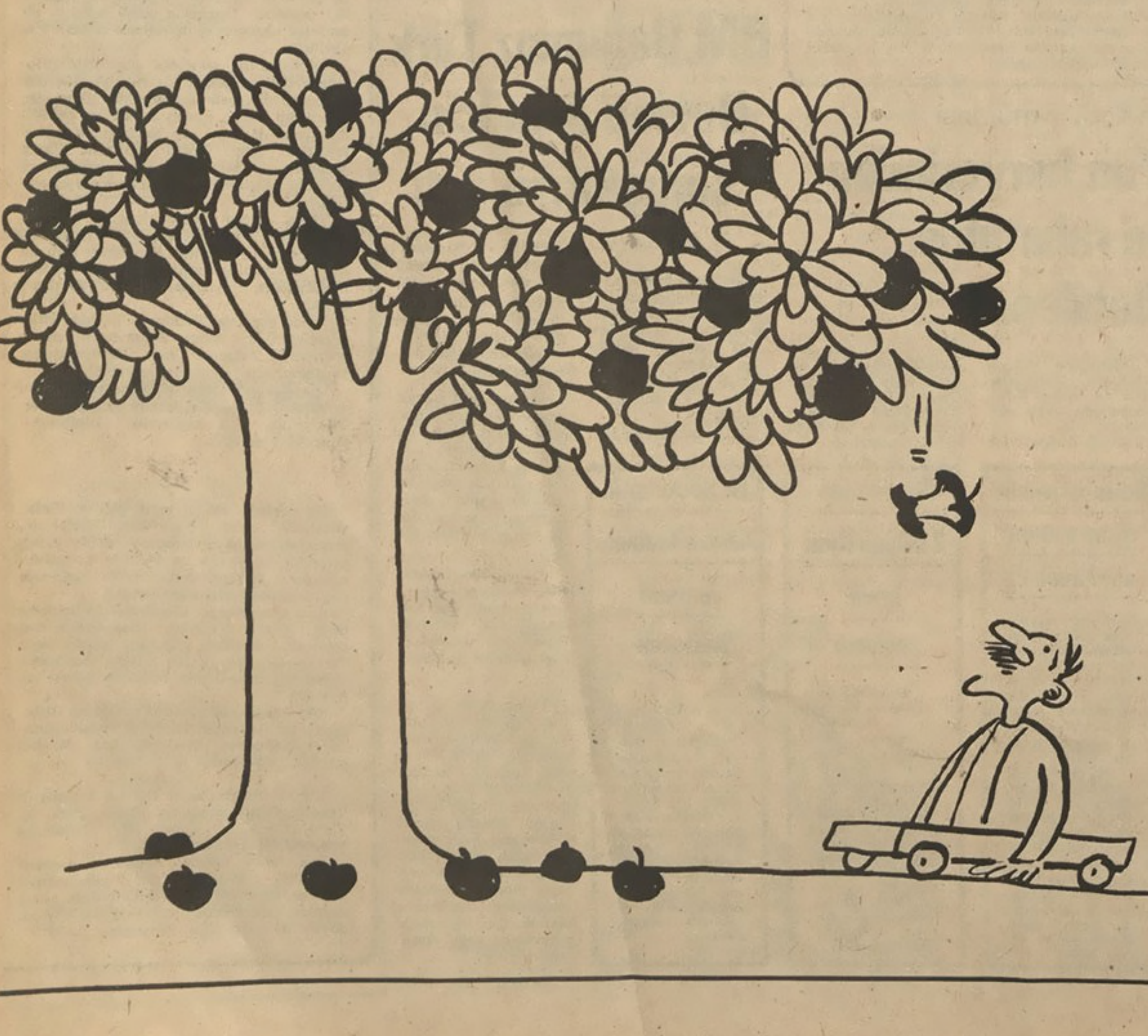
Hicret'in 1400. yıldönümünde Mekke'deki Mescid ül Haram Camünde meydana gelen işgal olayının yankıları hala sürmektedir. Önçeki gün bir açıklama yapan Suudi Arabistan İçişleri Bakanı Nayif Bin Abdülaziz iki hafta süren çatışmalarda 60'ı asker olmak üzere 135 kişinin olay sırasında can verdiğini bildirdi. Suudi Arabistan Haber Ajansı ise kendisini Mehdi ilan eden

baskın liderinin de büyük bir olasılıkla ölüler arasında bulunduğunu söylemektedir.

Hatırlanacağı gibi olayın hemen ardından İran Devrim Lideri Ayetullah Humeyni olayın İslam birliğini parçalamak isteyen ABD'li emperyalistler ve siyonistler tarafından tertiplendiğini söylemiş, bu açıklamanın ardından bazı İslam ülkelerindeki ABD elçiliklerine karşı saldırı ve kınamalar yer almıştır.

Humeyni'nin açıklamasına karşın Suudi Arabistan yöneticileri olayın hiç bir dış gücün müdahalesi olmadan, bazı dinci fanatikler tarafından yaratıldığı konusunda ısrar etmektedirler.

Batı ülkelerinde Suudi Arabistan yönetimine yakın, yetkili Arap kaynakları Mescid ül Haram baskınını düzenleyenlerin Şii mezhebine bağlı kişiler olmayıp, Vahabi ailesinin saltanatına son vermek isteyen Sünniler olduğunu ısrarla iddia etmektedirler. Söz konusu iddiaya göre bu kişiler arasında Oteiba aşiretine bağlı kimseler bulunmaktadır. Oteiba aşireti kısa bir süre öncesine kadar kral sülalesinin taraftarı, savaşçı bir aşiret olup, Vahabilerin "ahlaki çöküşü" yüzünden aşiret mensupları arasında kral ailesine karşı büyük bir öfke yaygınlaşmaktadır.

OLEYİS, İnter Continental işverenini mahkemeye verdi

DEMOKRAT HABER SERVİSİ

OLEYİS Sendikası, halen grevde olan İnter—Continental Oteli'nin sahibi durumunda olan İstanbul Turizm Otelcilik A.Ş.'yi ve işletme İnter—Continental Hotels Needl (N.V.).yi grevde olan işyerini kapatma gerekçesiyle mahkemey verdi.

İstanbul İkinci İş Mahkemesi'nde görülen davanın ilkduruşmasında İnter—Continental Hotels Needland (N.V.), yi grevde olan İstanbul İkinci İş Mahkemesi'nde görülen davanın ilkduruşmasında İnter—Continental Hotels Needle(N.V.), merkezinin Antil Adalarında olması nedeniyle suçlamalar cevap vermek için süre istedi. İStanbul Turizm Otelcilik de iştelmeci durumunda olmadığı için davada taraf olama- olamayacağını iddia etti.

OLEYIS Sendikası, iddiaları yanıtlamak için mahkeme heyetinden süre isteğinde bulundu. Bunun üzerine duruşma ileri bir tarihe ertelendi.

Teksifin işbirliği çağrısını tekstil merkezyürütme kurulu olağanüstü toplanarak cevaplayacak.

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Merkez Yürütme Kurulu'nun Türk-İş'e bağlı Teksif Genel Başkanı Sevket Yılmazın kafa ve kasa birliği yapılması yolundaki çağırısı üzerine olağanüstü toplanacağı bikdirildi.

Tekstil işçileri Sendikası Genel Merkezince yapılan açıklamada şöyle denildi. "Sendikamızın 23 Mayıs 1979 da toplanan Teksif Genel Kuruluna ggönderdiği mesajda işverenlerle yapılacak sözleşmede tekstil ile teksifin üyelerinin ekonomik ve demokratik çıkarları açısından birlikte görüşerek planlayarak ve ortak bir tavır içerisinde sürdürmekiçin çağrıda bulunuyoruz denilmektedir. Sendikamız bu çağırısına herhangi bir yanıt alamayınca 1Temmuz 1979 tarihinde yaptığı bçağırıyı yinelemiş konuyla ilgili olarak biryazı göndermiştir. Ve nihayet dün yapılan teksif bakanlar toplantısına şubelerimizden telgraf çekilmesinden sonra dırki teksif basında da yer alankafa ve kasa birliği konusundaku açıklamasını yapmıştır.

Guatemala'da 18 [...] iki bin kişi öldü[...]

LONDRA (THA)

Orta Amerika ülkelerinden Guatemala'da son 18 ay içinde, sendika liderleri ve şolcular olmak üzere iki bin kişinin ölüm mangaları tarafından öldürüldükleri bildirildi.

Uluslararası Af Örgütü'nün açıklamasına göre, bugün Guatemala da bir sendika üyesi ya da sol bir örgütte etkinlik göstermek öldürülmek anlamına gelmektedir". Af Örgütü sözcüsü, yolladıkları heyetin 10-15 Ağustos tarihlerinde Guatemala'da işlenen cinayetlerle ilgili araştırmalar yaptığını ve "siyasi cinayetlerde korkutucu bir tırmanış

saptadığın[...] tü sözcüsü[...] işleyen "[...] ğunlukla [...] memurlar [...]

Öte ya[...] kerlerin [...] bir baskı [...] dü. Porto[...] karşı müc[...] Kurtuluş [...] ğunu üstl[...] da Ameri[...] terileri ve [...]

Amerikan Elçiliğine Pakistan bayrağı çekiliyor.

... içinde

...üldü

...ladı. Uluslararası Af Örgü... ...emala'da siyasal cinayetleri ... Mangaları" üyelerinin ço... ...e polis kuvvetinde görevli ...arını bildirdi.

...orto Rico'da Amerikalı as... ...obüsüne karşı düzenlenen ...nda iki Amerikalı öldürül... ...'daki Amerikan varlığına ...yürüten Porto Rico Ulusal ...i, bu eylemin sorumlulu... ...ilindiği gibi Porto Rico'... karşı yoğun protesto gös... ...r düzenlenmektedir.

Üsler Türk-İran ilişkisinde soğumaya yolaçtı

Öte yandan SSCB Komünist Partisinin resmi organı olan Pravda gazetesinde yayınlanan bir yorumda, ABD'nin İran'daki elçilik baskınını bir askeri müdahale için gerekçe gösteremiyeceği ileri sürüldü. Aleksi Petrov imzasıyla yayınlanan yorumda, "İran'daki elçilik ,baskını diplomatik dokunulmazlık ilkesinin çiğnenmesi anlamına gelmektedir,ama bu durum, uluslararası hukukun temel ilkesi olan bir ülkenin eğemenlik ve bağımsızlığının çiğnenmesi için bahane olarak kullanılamaz" denilmektedir.

ABD dışişleri bakanlığı ise, PRavda'da yayınlanan bu yazıdan dolayı protesto da bulundu. Sovyet resmi Tass ajansı ise, ABD'nin İRan'da bir darbe xdüzenlemek için planlar hazırladığını ve Humeyni iktidarını devirmek için bazı ekonomik ve askeri hareketlara başvurmayı tasarladığını açıkladı.

REHİNELERİN DURUMU

İran'daki ABD'Li rehinelerden biri kendilerine çok iyi davranıldığını bildirirken, ABD Başkan yardımcısı Walter Mondale elçilikte rehine tutulan rehineler savaş esirlerinden daha kötü koşullar altında tutulmaktadırlar dedi. İngiltere'deki TV programlarından birine açıklamada bulunan Amerikalıdeniz piyasedi William Galetos kendilerine iyi davranıldığını belirttikten sonra, "Sorunun ttek çözüm yolşahın İRan'a geri verilmesidir" dedi.ABD başkan yardımcısı Mondale ise rehinelere sa aş esirelrinden de kötü davranıldığını belirtiddia ettikten sonra, rehinelerin shergün ,bir gözlemciler he etine gösterilmesi istedi.

WALDHEIM REHINELER KONUSUNDA TEMASLARA BAŞLADI.

BM Güvenlik Konseyinde İRan'daki 50 Amerikalı rehinenin derhal serbest bırakılarak, güvenlik altında ABD'ye geri gönderilmeleri konusunda oybirliğiyle alınan kararın ABD ve İarn hükümeti tarafından des-

(Baştarafı 1.Sayfada)

teklenmesi üzerine BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim dün İran dışişleri Bakanı Sadık Kutbazadeyi Tahran'dan telefonla aramış « rehinleri kurtarmak konus nda ne gibi girişimlerde bulunmak gerektiğini sordu. Bir BM sözcüsü Waldehim'in Kutbezade'den kesin bir yanıt almadığını ancak kaç gün kaç gün içinde bir alınabileceğini açıkladı.

Bilindiği sgibi İRan hükümeti kararı onayladığı halde ABD büyükelçiliğinde işgal eylemini sürdüren öğrenciler bunrèddettiklerini açıkladılar.

'ABD ve NATO

(Baştarafı 1.Sayfada)

mevcut olup olmadığının saptanmasını isteyen Milli Birlik Grubu Üyesi Gürsoytrak, "Türkiye'deki Amerikan ve NATO üsleri, Türkiye'yi kendi arzusu dışında istese de istemese de kendi ulusal dış politikası dışında bir eylemler kargaşası içine sokmaktadır" dedi.

Türkiye'deki yabancı üslerin silah, araç ve gereçleri hakkında hiç bir parlamenterin ve vatandaşın yeterli bilgi sahibi olmadıklarını belirten Gürsoytrak, Türkiye'nin uzun yıllar büyük bir sabırla oluşturduğu Ortadoğu ile ilişkilerinin bir çırpıda tehlikeli ortamla karşı karşıya gelmiş bulunduğunu savunarak şöyle dedi:

"Bu yabancı üsler, tesisler ve birliklerinin hukuksal bir temeli olup olmadığına dair, Sayın Başbakan Demirel'in açık beyanları mevcuttur. Bu konuda TBMM'nin tutumunun belli olması, ulusuna karşı tarihi ve anayasal görevi olduğu kanısındayız.

Türkiye'yi sımsıkı bağlayan ve TBMM'nin iradesi dışında bir savaşa sürükleme olasılığı da bulunan Amerikan üs ve tesislerinin ve de silahlı kuvvetlerinin varlığının eskisi gibi devam ettirilmesi, Türkiye'nin ulusal çıkarları ve barışçıl ulusal politikasına, Atatürkçü tam bağımsızlık anlayışı ile bağdaştırılması mümkün müdür?"

YENİ BİR ANLAŞMA GEREKLİ

Türkiye'de bulunan üs , tesis ve silahlarla yaratabileceği durumlar konusunda bütün bilgilerin en doğru biçimde çıkarılmasını da öneren Gürsoytrak, "Ülkemizde mevcut olan üs ve tesislerin yeniden faaliyete geçirilmesi için Anayasamıza ve mevzuatımıza göre yeni bir anlaşma gerekmektedir. Ortada böyle bir anlaşma yokken bu üs ve tesislerin yeniden çalışmalarına nasıl müsaade edilmiştir" dedi.

Milli Birlik Grubu Üyesi Suphi Gürsoytrak araştırma önergesinde daha sonra şu sorulara yer verdi:

"Türkiye'de varolan tesislerin kaç tanesi üç, kaç tanesi tesis şeklindedir? Bu tesislerin görevleri nelerdir? Bulundukları yerler nereleridir?

Bu üs ve tesislerin bakım ve idamesi, korunması, veya herhangi bir şekilde Türk devletine yüklediği masraflar var mıdır?

TBMM bir savaş kararı almadan bu üs ve tesislerdeki ABD kuvvetlerinin ve silahlarının herhangi bir ülkeyé saldırması olanağı var mıdır?".

Türkeş

(Baştaratı 1.Sayfada)

suikastın sorumlusu ve bu çetelerin Ecevit'le birlikte şefidir.

Başta sayın cumhurbaşkanımız olmak üzere devletin bütün yetkili mercilerinde görev alanlar anayasal kuruluşlar siyasi partiler, gazeteler ve diğer kuruluşlar ülkemizin biriç savaşa doğru sürüklenmesi karşısında seyirci kalmamalıdırlar ve özellikle MHP'lilere yönelen buvahşet boyutlarını bile aşan katliama derhal mani olmalıdırlar biz Türkiye'nin bir hukuk devleti ve devletimizin güçlü olduğunu daima idrak ediyor ve bu inanç içinde az önce işaret ettiğim kuruluşlara kamuoyunun huzurunda devletin otoritesinin yeniden sağlanması için işbirliği çağrısı yapıyorum"

CHP

(Baştarafı 1.Sayfada)

İSMAİL HAKKI OZTORUN: "Uyarı cezası, sayın Arslantaş'ın beyanına göre ağır bir cezadır. O sözlerde suç unsuru mevcut değildir. Ama bu sözler, mutlaka cezalandırılmayı gerektiriyorsa, aynı görüşleri paylaştığımız ve sözlerin söylendiği basın toplantısını birlikte düzenlediğimiz için bizim de cezalandırılmamız gerekir. Biz bunu Yüksek Disiplin Kurulu'nda verdiğimiz ifadelerimizde de belirttik. Yerinde olmayan, haksız bir karar verilmiştir."

NİZAMETTİN ÇOBAN: "Beyana göre, ağır bir cezadır. Aynı görüşleri paylaştığımız hakle, bundan sadece Arslantaş'ın sorumlu tutulması haksız bir uygulamadır. Kaldı ki, sayın Arslantaş'ın o sözlerinde Genel Başkanı itham eden bir yan yoktur."

SÜLEYMAN GENÇ "Onu Sayın Arslantaş'a sorun. Ben bir fikir beyan etmeyeceğim."

Sezgin:İMF ile görüşmeler iyi gidiyor

ANKARA, (A.A.)- Bakanlar Kurulu dün saat 10.30'da Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığında, Başbakanlıkta toplandı.

Bakanlar Kurulu'nun dünkü toplantısında, anarşi karşısında alınacak yasal önlemler, yoklukların giderilmesi konularını elealdı.

SEZGİN'İN SÖZLERİ

Öte yandan, Maliye Bakanı İsmet Sezgin Bakanlar Kurulu toplantısına gelirken gazetecilerin soruları üzerine, **"IMF ile görüşmeler iyi gidiyor"** dedi. Sezgin, altın fiyatlarında görülen son artışlarla ilgili bir soruya ise cevap vermedi.

KUNTAY'IN SÖZLERİ

Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Kuntay da Bakanlar Kurulu toplantısında terör olayları görüşülürken, MHP Parti Müfettişi Avukat Hüseyin Cahit Aküzüm'ün öldürülmesiyle meydana gelen durumun da ele alınacağını bildirdi.

Yeni ve eski Gümrük Tekel Bakanları 15 Aralık'ta Rize'de buluşacaklar

RİZE, (A.A.) - Yeni ve eski Gümrük ve Tekel Bakanları Ahmet Çakmak ve Tuncay Mataracı'nın 15 Aralık'ta Rize'de Çay-Kur'un yeni hizmet binalarına taşınması nedeniyle yapılacak törene katılacakları açıklandı.

Çay-Kur yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, bir süre önce inşaatı tamamlanan ve 5 üniteden oluşan Çay-Kur'un yeni hizmet binalarına taşınması nedeniyle yeni ve eski Gümrük ve Tekel Bakanları ile Çay'a hizmeti geçen uzman ve yöneticilerin katılacağı törenden sonra gece de folklor şenlikleri ve eğlenceler düzenlenecek.

Yetkililer 5 üniteden oluşan yeni hizmet binalarının 110 milyon liraya malolduğunu, ayrıca yeni hizmet binalarında Çay-Kur personeli için 106 lojman bulunduğunu da sözlerine eklediler.

Cay yokluğu kahvelerin kapanmasına neden oluyor

Diyarbakır: Diyarbakır Kahveciler Derneği Başkanı Mustafa Öcal,günde 400 kilo çay tüketen şehirdeki 375 çayhane ve kahvehaneye Tekel Başmüdürlüğünce 70 kilo çay verilebildiğini, bu nedenle bazı kahvehanelerin kapandığını söyledi.

Kahveciler Derneği Başkanı Mustafa Öcal düzenlediği basın toplantısında, devam eden çay sıkıntısı nedeniyle kahvecilerin çay ihtiyaçlarını kaçak çaylarla karşılamaya çalıştıklarını da söylemiştir.

Öte yandan Malatya'da da çay yokluğundan çok ~~ayıda~~ kahvehanenin kapandığı bildirildi.

Diyarbakır yerli elektrik ampullerinin bulunmaması nedeniyle kaçakçılar tarafından piyasaya srülen yabancı menşeli ampuller 100 liradan satılmaktadır.

Daha çok turistik eşya satan mağazalar ile bakkal dükkanlarında satılan yabancı menşeli elektrik ampullerinin Suriye'den kaçak olarak yurda sokulduğu belirtilmişti. Elektrik malzemesi satıcıları yerli elektrik ampullerinin bulunmaması nedeniyle vatandaşların kaçak ampullere rağbet göstermek zorunda kaldığını öne sürüyorlar.

Erciş Belediyesinde çalışan işçiler maaşlarını alamıyor

ERCİŞ (VAN)

Erciş Belediyesinde çalışan DİSK'e bağlı GENEL—İş üyesi 35 işçinin üç aydan beri maaşlarını alamadıkları öğrenildi. Maaş alamamak yüzünden perişan duruma düştüklerini belirten işçiler, maaş alamamalarının Belediye Başkanının siyasi tavrından ileri geldiğini söylediler.

Erciş Belediye Başkanı Ebubekir Çiftçi ise, ara bulunmaması nedeniyle işçilerin maaşlarını ödeyemediklerini savundu.

Karakış Van'da hayatı felce uğrattı

Van'da yağan karla birlikte hayat felce uğramış ve bir çok civar ~~ile vilçeyle~~ ulaşım ve telefon bağlantısı kesilmiştir.

Kar kalınlığı il merkezinde 40 cm'yi civar ilçelerde 75 cm'yi bulurken yerlerin buz tutması da bir çok aracın kaza yapmasına ve yolda kalmasına neden oldu.

Gübre sanayicileri zam istiyor

GÜBRE Sanayi İşverenler Sendikası (**GÜBSAN**)ndan yapılan açıklamada 1979 yılı satış fiyatları yeni belirlenen gübrenin 1980 yılındaki satış fiyatlarının yılın ilk aylarında saptanarak açıklanması istendi.

Bir er

(Baştarafı 1. Sayfada)

olayla ilgili soruşturmanın soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

ANTAKYA: Gazipaşa İlkokulu Müdürü İsmail Pekdemir dün sabah görevine giderken kimlikleri saptanamayan kişiler tarafından öldürüldü. Emniyet Müdürlüğü yetkilelirnden alınanbilgiye göre,dün sabah saat 11.00 sıralarında görevine gitmekte olan ,İsmail Pekdemir, Kurtuluş Caddesi'nde silahlı kişilerin saldırısan uğradı. Beş yerinden kurşunlanan ilkokul müdürü Pekdemir olay yerindeyaşamınyaşamınıyitirdi.

politika ciddi bir iştir!

SATIR ARALARINI OKUMAK

Gazetelerin satır aralarını okumasını bilir misiniz?

Örneğin yalın bir öldürme olayı üstünde bu olayı gazete haberi ölçülerinden çıkarıp okuyabilir misiniz? Düşünce sisteminiz de bu haberin arkasını sağını solunu bütünleyebilir misiniz? Eğer bunu yapamıyorsanız biliniz ki gazeteler size yön veriyor. Tüm düşünce sisteminizi gazeteler oluşturuyor. Siz gazetelerin kurduğu bir insan olmaktan öteye geçemiyorsunuz. Amerika'nın geliştirdiği metodlarla oluşturulan kamu oyu'sunuz siz. Siz verildiği kadar alan, verildiği kadar düşünen bir yirminci yüzyıl robotusunuz.

Metrolarda sıra bekleyen, televizyonlarda soluklanan, golf oyununda top istediğiniz yuvarlağa girdiğinde başarılı olduğunuza inanan, araba s markalarında soluklu, moda evlerinin yıllık albülerinde verildiği kadar alan, alan, aldığı kadar ,veren bir IBM insanısınız.

Şimdi isterseniz sizinle bir haberi okuyalım.

"MHP PARTİ MÜFETTİŞİ BİR AVUKAT ÖLDÜRÜLDÜ"

MHPparti müfettişlerinden eski Kars senatörü adayı avukat Hüseyin Cahit Aküzüm, dün akşam üzeri yazıhanesinde üç kişinin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü.

Emniyet yetkililerinin verdiği bilgiye göre dün saat 18.20 sıralarında silahlı üç kişi Ulus iş hanına geldiler, doğruca birinci katta bulunan MHP Parti Müfettişlerinden son seçimlerde Kars MHP senatör adayı olan şavukat Hüseyin Cahit Aküzüm'ün yazıhanesine çıktılar. Saldırganlar kapıyı tekmeliyerek açtıktan sonra yazıhanede bulunan Aküzüm, ortağı avukat Onur Eren ve GaziEğitim Enstitüsü'ne tayinlerini yaptırmak için Ankara ya geldikleri bildirilen Eyüp Peder ile Himmet Zor'un üzerinekurşun yağdırmaya başladılar. Aküzüm göğsünden yediği kurşunla yere serildi, Onur Eren başına ve göğsüne isabet eden kurşunlarla komaya girdi, iki öğretmende çeşitli yerlerinden yaralandılar. Yaralılar Numüne Hastahenesine kaldırıldı. Aküzüm ameliyata alınamadan can verdi.."

EVET SONRA NE OLMUŞ

Şimdi bu haberi okuduğumuz zaman hepimiz bir başka türlü düşünüp ,bir başka türlü yargıya varabiliriz. Bu en doğal hakımızdır. Amahaberin satır aralarına sıkışmış tek bir nokta vardır ki bu noktada ortak düşünmeğe meoburuz.

• "Gazi .Eğitim Enstitüsüne tayinlerini yaptırmak için Ankara'ya geldikleri bildirilen...

Bu yaralıların poliste verdikleri ifadeden alınan haberin özünden kaçırılmamış tarafsızlaştırılmamış bir gerçeklik taşımaktadır.

Ama bellidir ki bu iki öğretmen MHP liderler. Ve atamaların geçtiği merkez MHP parti mafettişinin karargahıdır.

Demek ki MHP öğretmen nakillerinde bu hükümette yani dışardan şartsız bu hükümette Milli Eğitim atamalarında egemendir. Şimdi buradan nereye varabiliriz.?

Bilmemiz gereken bir olgu daha vardır ki oda AP'nin iJinde MHP karşıtları ile MHP yanlılarının olduğudur. Türk basını hükümet ilan edildiği zaman alalacele bir yargıya varmış ve hükümeti ılımlılardan kurulu bir hükümet hükümet olarak nitelemişti. Bu bir yanılgı mıydı yoksa kamu oyu yaratmanın bir kurgusumuydu?

Hükümetin on günlük çalışması göstermiştir ki bu düpediz bir kamu oyu saptırmasıdır. Çünkü M.C döneminin azılı militan MHP'lileri bakanlıklarda kilit noktalara taşınmağa başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığında Ayvaz Gökdemir yeniden genel müdürlüğe getirilmiş Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında ve Bakanlığında aynı yola yönelinmişti. Gümrük Bakanlığında giderek eski M.C nin yadigarları yeniden yerlerini almağa başlamışlardı.

İki öğretmen, atamaları için MHP parti müfettişinin karargahın da demir atıyorlardı.

Ve Milli Eğitim Bakanı Avukat Orhan Cemal Fersoy'un bu arada politik şifresini çözmek gerekmektedir. Yukarıda okuduğumuz yakın bir polis bülteni haberinin bizi kendi düşünce sistemimizde buraya taşıması kaçınılmazdır. Orhan Cemal Fersoy eski DP lidir. Yassıada avukatlırındanıdır ve DP olgusunda Bayarcı'dır.

Bayar Misk'in kongresinde, Demirel'in büyük ısrarlar karşısında katılmadığı Misk'in kongresinde MHP Genel Başkanı Türkeş'le son derece samimi bir fotoğraf çektirmekten kaçınmamış böylece AP içinde kendisine bağlı MHP eğilimli kanadın yanında olduğunu sergilemişti.

Şimdi yalın bir mantık örgüsünde olay bellidir ki Orhan Cemal Fersoy AP içinde MHP yanlılarının ve Celal Bayar'ın Bakanlık koltuğuna oturttuğu bir kimdir. Öyleyse gazetelerin alelacele hükümet için oluşturdukları "ılımlı" yargısı yanlıştır. Bu kamu oyunu koşullandırma ve yönlendirmelidir.

Şimdilik AP'nin MHP yanlılarından üç bakanı eylemleri .belirledi. Bunlar Milli Eğitim Bakını, Gümrük ve Tekel Bakanı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı AP hükümeti içinde gölge MHP üyeleridirler. Hepsi bu kadar mı? Satır aralarını okudukça diğerlerini de bulacağız..

Ömer Tanlak öldürülecek mi, öldürülmeyecek mi?

Yukardaki ,başlığı sevmedinizse hemen belirteyim ki ben de sevmedim. Bir insanın yaşamı üstünde papatya falı bakmak gibi. Ama inanın kendimi ne kadar zorladımsa şimdi yazmak istediklerime başka bir başlık biçemedim.

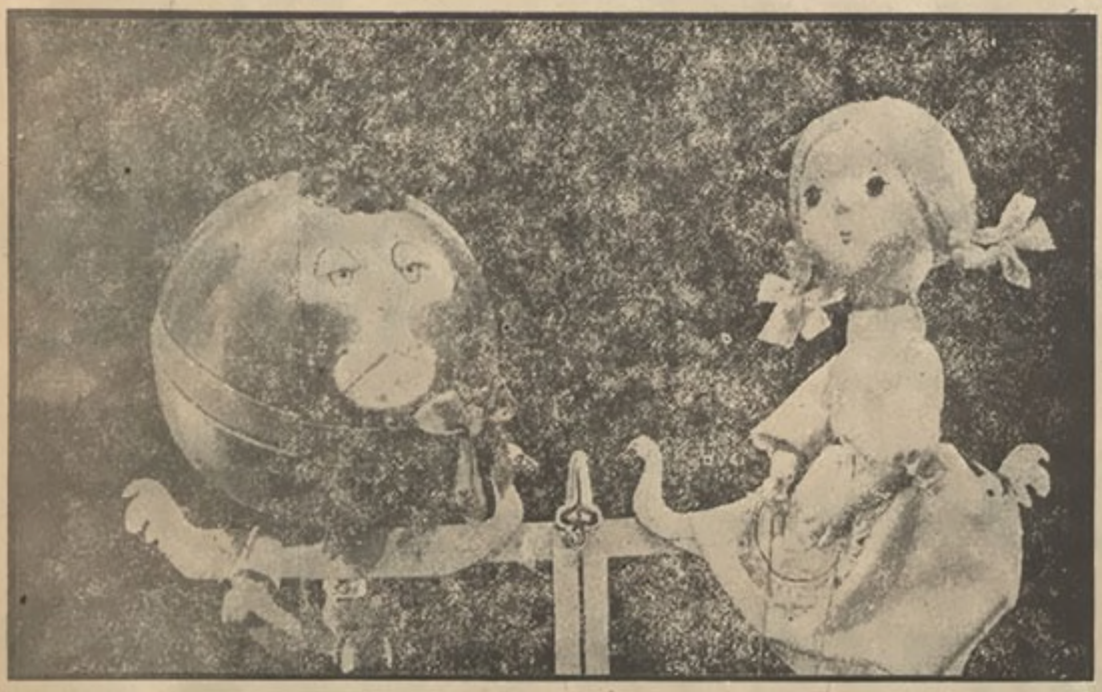
Ömer Tanlak ülkücülükte bir süre yaşadıktan sonra kavradığı gerçeklerle bu olgudan kendini sıyırabilen bir genç adam. Kendini kurtarmakla kalmıyor, bu arada bu yolda yürüyen diğer genç arkadaşlarını da kurtarmanın oldukça yürekli bir çabasını da gösteriyor.

Dün bu çaba Türk basınında bir bomba gibi patladı.

Hemen belirtelim ki kamu oyu ,haberi ilgiyle karşıladı. Kamu oyunun ürettiği haberin en ilgi çeken tartışması Ömer Tanlık'ın sonunun ne olacağıydı.

Genel kanı "Davadan dönen diğerlerinin olduğu gibi" Ömer Tanlak'ın da öldürüleceği yolundaydı. Ve biz bu kanıda değiliz. Kuzu postunda ki kurt her zaman sürüyü yemez. Ömer Tanlak ,bana kalırsa bugün hepimizden daha güvence için de. Çünkü Tanlak yakınlarıma birşey olursa suçlusu Türkeş'tir" dedi ve bunu vurguladı.

Şimdi Türkeş'in ve kurmaylarınını bu kadar kör kör parmağın gözü üstünde siyasal oyun kurmayacakları bir gerçektir. Ne var ki burada "İşte davadan döndü ve kılına dokunulmadı" diyerek kamuoyunu şaşırtmanın kurgusunu da arayacaklardır. Burada bir kere daha vurgulayalım Tanlak şımdilik öldürülmeyecek. Hele kuzu postunda ki kurt biraz daha sürünün içine yerleşsin bakalım....

BİR SAYGI DÜNYASINDA ÇOCUKLUK

Çocuklar için sanat, pedogoji ve okul arasındaki bağlantı amacı, çocuğu geliştirmek olan bütün çalışmaların bütünleştirilmesi, görüşüne dayanır. Ne var ki, didaktik sorunlar somut bir ağırlık taşıdığından, eğiticilerin çocuklar için sanat konusunda tek yanlı bir görüşü savundukları ileri sürülebilir.

Çocuk tiyatrolarında çalışanları, eğiticilerin postulalarına bağımlı kılmak, tarihsel bir olgudur. Sovyet çocuk tiyatrosunun kurucusu Alexander A. Bryantsev sanatın pedagojik yönüne özen gösterilmesini önermiştir. Amerikan Birleşik Devletleri'nde de, tiyatro ile okulun işbirliği görüşünü geliştiren Winifred Ward aynı tutumu sürdürmüştür.

Çocuğun yaşamının bir bölümü olarak eğitimin, tıpkı yetişkinlerin yaşamında olduğu gibi sanatla içiçe örülmesi gerekir. Çocuğun sanatla ilişkileri, tiyatro dahil çeşitli biçimler alabilir. Çocukların sahnedeki oyuna katılmalarıyla gerçekleştirilen tiyatro türünün yanı sıra, çocuk oyunlarında da tiyatro öğeleri vardır. Ayrıca çocuklar katarsis türü tiyatro ile de karşı karşıya gelirler.

Oyunlar, çocuğu dolaysız olarak içine alır ve çocuğa kendini anlatma olanağı verirken, katarsis tiyatrosu çocuğun duyguları üzerinde etkin olur, eylemlerle değil katarsisin ve bütün öteki estetik deneyimlerin temelindeki duygu ortaklaşması yoluyla çocuğun dünya ile ilişkilerini biçimlendirir.

Bu tür tiyatro, sahne üzerinde gerçek bir sanat eseri canlandırmak için ustalıklarını ve yeteneklerini ortaya koyan profesyonel oyuncuların yer aldığı tiyatrodur. Bu tür tiyatro büyük ilgi toplar. Çünkü yetişkin sanatçı çocuk seyirci ile ancak bu yolla bağlantı kurabilir.

Eğitim derken deneylerle duyguların etki tepkisi yoluyla kişiliğin gelişimini, zenginleşmesini kastediyorsak, sanatın didaktik işlevi konusunda kuşkumuz yok demektir. Sanat yoluyla eğitim kavramı, yetişkinler arasında olduğu gibi çocuklar arasında da uygulanmaktadır. Bu eğitim kavramının uygulanmasıyla, birey dünyayı öğrenir ve öğrendikçe olgunlaşır.

Çocuk, yetişkinlerin yarattığı bir dünyada yaşar ve bu dünyayı olanca karmaşıklığı ile öğrenmeye hakkı vardır. Çocuk, böylece bir yetişkin olarak üstleneceği ödevlere gerçekten hazırlanmış olur. Sanatçıların ve eğiticilerin hepsi bu ilkeyi benimsemezler. Ancak birkaçı katı gerçeklerin, didaktik iyimserlikten yana daha yararlı olduğu görüşünü kabul ederler. Jan Wilkowski'nin 1959'da ortaya koyduğu ilkeyi örnek gösterelim. Wilkowski şöyle diyordu: "Çocuğa neden söz etmek istiyoruz? Dünyanın güzelliğinden, acımasızlığından, insanın iyiliğinden, öte yandan da bencilliğinden. Savaşın korkunçluğundan iyi ile kötünün sadece masal dünyasında değil, çocuğun kendi çevresindeki sürekli sürtüşmesinden, sanatın güzelliğinden, çekiciliğinden ve gizeminden söz etmek istiyoruz.

Dünyayı bilmek, dünyanın iyi ve kötü yanlarını, parlak idealleri ve bu ideallerin çöküşünü, dünyadaki zenginliği ve yoksulluğu adaleti ve iki yüzlülüğü, kısacası gerçek dünyayı öğrenmek çocuğun gerçeklere karşı etkin bir kişisel tavır almasını sağlar. Dünyayı gerçekleriyle öğrenmek, çocukta: "şimdi var olmayan, ama bir gün var olacak bir hak ve gerçekler dünyasına" kavuşmak özlemini ve isteğini de yaratır."

Sanatın algısal işlevinin uygulamaya konulması, başlangıçtan itibaren çocuğun yaşam ve dil deneyiminin sınırlı olması gibi bir engelle karşılaşır. Bu nedenle de, söz konusu postula, çocuklar için sanatın iletişime dayandırılması zorunluğunu içerir. Ne var ki, bu postula değişik biçimlerde yorumlanır. Bir takım eğiticiler, çocukların sanat ürününü ancak kısmen anlayabileceklerini ileri sürerler, çünkü bu eğiticilere göre, hem yetişkinlerin hem çocukların kişiliklerini zenginleştirecek deneyimler getiren "herkes için sanat yapıtları" olduğunu varsayarlar. Bu durumda, çocuğun sanat yapıtının ancak bir bölümünü anlayabilmesi olasıdır.

Eğitimcilerin önemli bir bölümü, sanat yapıtı ile her yönden ve bütünüyle ilişki kurmak gereğini savunurlar. Onların bu tutumu, yetişkinlerin ve çocukların kullandığı dilin ortak bir düzeye varmasını öngörmek biçiminde tanımlanabilir. Bu konudaki araştırma üç yönde yapılabilir: 1) Yetişkinlerin kullandığı dilin basitleştirilmiş bir biçiminin seçilmesi, 2) Belirli bir "ilkellik" Taşıyan bir dil biçiminin seçilmesi. 3) Çocukların kullandığı dili aynen aktarmak ya da bu dilin belirli genel kurallarını almak yoluna gidilmesi.

Çocuk tiyatrosu çalışmalarına bakarak, her üç yolun da değerli sanatsal sonuçlar doğurduğunu söyleyebiliriz. Örneğin "Gülliver Cüceler Ülkesi"nin basitleştirilmiş kopyası ve bu türdeki öteki yapıtlar ile, "ilkel" halk masalları ve öteki folklor biçimleri, çocuk tiyatrosu malzemesi olarak yıllarca evrensel bir geçerlilik taşımıştır.

Çocukların kullandığı dile yönelmek kaygısı ise, son elli yıldır ağırlık kazanmıştır. Bunu söylerken, çocuk folkloru diye tanımlanan çocuk oyunlarının yanı sıra çocukların düşünce tarzına da yönelmeyi amaçlıyorum. Çocukların hayal dünyasının yetişkinlerinki gibi olmadığı doğrudur. Ama ozanlarınkine yakındır. Çünkü çocuklar da, ozanlar da masalsı bir çerçeve içinde düşünürler.

Dil konusunda sözünü ettiğimiz yaklaşımların her biri, sanatın hemen hemen tamamen iletişim kurmasını sağlar. Ama tümü, yetişkinlerle çocukların ilişkisindeki ortaklık ilkesine uymaz. Kendi dilini basitleştiren ya da çocuğun kullandığı dili olduğu gibi aktaran bir sanatçı, çocuğa karşı bir üstünlük tavrı içine girer. Öteki iki yaklaşım ise (ilkel dil ile masal dili) yetiştinlerle çocuklar arasında belirli bir ortaklaşma ortamı yaratırsa da, burada sanatçının tutumu ağırlık taşır. Sanatçının çocuklar için sanatı kendi, yani bir yetişkinin perspektifinden mi, yoksa kendine yabancı, yani çocuğun perspektifinden mi gördüğü, çocuklarla arasındaki ilişkinin kurulmasında rol oynnar.

Çocuklar için tiyatro yapan ya da en azından eğitsel amaçları algısal ve sanatsal amaçların önünde tutan sanatçılar, genellikle çocuğun perspektifini yeğ tutarlar. Ne var ki bu sanatçıların çalışmasında içtenlikli bir hava yoktur, çünkü bunlar kendi düşünce ve duygularını aktarmak yerine, belirli bir eğitim programını yerine getirmeye çalışırlar. Bu durumda, sanatçıyla çocuk arasında bir ortaklaşma ya da "karşılıklı iletişim" söz konusu olamaz. Çocuk, sanatçının kişiliğiyle değil, sistemli bir eğitim programıyla karşı karşıya kalmış olur.

Bizim ileri sürdüğümüz çocuğa saygı ise, çocuklar için yapılan tiyatroda sanatçının görüş açısından özgün bir sanatsal anlatımın ortaya konmasını gerektirir. Bu anlatım, çocuğun yetişkin kuşağın deneyleri hakkında bilgi edinmesini ve bu deneylere tepki vermesini sağlayacak, çocuğun dünyayı keşfetmesinin çekirdeğini oluşturacak, daha iyi ve daha güzel bir yaşam özleminin tohumlarını atacaktır. Çocuğun etkin bir kişi olarak, haksızlığa karşı duyarlı, insanlığın hayranlık uyandıran çabalarına karşın coşkulu biri olarak yetişmesini istiyorsak, insanın doğayla, çevresiyle ve hepsinin ötesinde kendisiyle yaptığı dramatik mücadeleyi çocuğun sanat yoluyla gerçekten algılamasını sağlamamız gerekir.

KADIKÖY HALİ KÜLTÜR SİTESİ OLUYOR

Daha önce İstanbul Belediyesi'nce yıkımı düşünülen Kadıköy hal binasının yıkımı durdurularak, binanın yeni bir kültür sitesi haline getirilmesi için gerekli planlamalara başlandı.

Eski Kadıköy halinin, bina üzerinde gerekli bütün değişiklikler ve restorasyonlar tamamlandıktan sonra belediyeye bağlı bir kültür sitesi olarak hizmete sokulacağı öğrenildi.

En geç 1981 yılında tamamlanarak çalışmalara başlaması beklenen yeni Kültür Sarayı'nın tiyatro salonu, kitaplık folklor ve koro eserlerinin sergileneceği bir meydan sahnesi konferans ve konser salonlarını kapsayacağı bildirildi.

İKİNCİ KÜLTÜR SİTESİ

Öte yandan bu konuda bilgisine başvurduğumuz belediye yetkilileri yeni açılacak Kültür Sitesi'nin İstanbul'luların uzun zamandır eksikliğini duydukları bir boşluğu dolduracağını ve Atatürk Kültür Merkezi'nden sonra İstanbul'un ikinci büyük kültür merkezi olacağını açıkladılar.

DÜNYA ÇOCUK YILI VE AÇOK

AÇOK (Anadolu Çocuk Oyunları Kolu) sekiz yıldır kendi yarattıkları olanaklarla, kendi yazdıkları oyunları, kendi müzikleriyle seyirciye götüren bir topluluk. İşin sevinilesi yanı, herşeylerini "kendileri" yapmalarına karşın ödenekli tiyatroların bir kısmı gibi oyunlarını da sadece "kendileri" seyretmek zorunda kalmıyorlar. İstanbul'da, Anadolu'da, İsviçre'de akın akın seyirci topluyorlar, beğeniliyorlar, alkışlanıyorlar.

AÇOK'u, Tükiye'deki tiyatro adına onca karamsarlık taşıyan oluşumların arasında benim için en büyük ümit kaynağı diye tanımlayabilirim. On tane pırıl, pırıl, gencecik insandan kurulu bu topluluk. Tümünün de aklı başında, tümünün de ayağı yerde. Amatör sınıflandırmasına girebilecek biçimde tiyatro yapıyorlar. Ama amatörlükleri, ne gişe derdine düşmemiş olmalarından, ne de "boş zamanlarını değerlendirmek" için tiyatroyla uğraşmamalarından kaynaklanmıyor. Tiyatroya gönül verdikleri, tiyatroyu bugün bulunduğu yerden daha ileriye götürmeyi amaçladıkları için amatör tanımına giriyorlar. Yoksa yaptıkları iş, değme profesyonelleri fersah fersah geride bırakıyor.

KÜLTÜR BAKANLIĞININ TUTUMU

Yetkililerin ve ilgililerin ilgisi konusunda ufak bir örnek vermek istiyorum. AÇOK iki yıl önce Theatre Populaire Romand'ın çağrılısı olarak İsviçre'ye gitmiş, "Keloğlan" oyununu oynamıştı. Oyunun çok beğenilmesi üzerine, Theatre Populaire Romand, AÇOK'u bu yıl da üç aylık bir turne için İsviçre'ye çağırıyor. AÇOK ancak bir ay zaman ayırabileceğini bildiriyor ve anlaşmaya varılıyor. Turnenin gerçekleşmesi için AÇOK topluluğuna İstanbul-İviçre yol parasının sağlanması gerek. AÇOK'lular, daha önceki yurtdışı turnelerinde kendilerine yardım etmiş olan Dışişleri Bakanlığı, Kültür İşleri Genel Müdürlüğünü bu kez rahatsız etmek istemiyorlar. Doğruca Kültür Bakanına başvurmayı yeğliyorlar. Kültür Bakanı, AÇOK temsilcisiyle beş dakika görüştükten sonra kendisini Murat Katoğlu'na gönderiyor. Murat Katoğlu ise temsilciyi, "İsviçreli çocuklara oynayıp ne olacak? Gönderebilirsem sizi, Türk işçi çocuklarına oynamaya gönderirim... Bütçenin yetersizliği yüzünden, Fransa'da yapılan (Tarihi Eser Kaçakçılığı Semineri) için bir kişi bile gönderemiyoruz" diyerek karşılıyor ve işi Kültür İşleri Genel Müdürlüğüne havale ediyor. Neyse ki, burada iki yıl önceki anlayış ve iyi niyetle karşılanıyorlar da, Türkiye'deki tiyatronun adını dış ülkelerde duyuran bir turne gerçekleşebiliyor.

DÜNYA ÇOCUK YILINDA AÇOK

Hani bu yıl "Dünya Çocuk Yılı" ve hani laf olsun diye biz de sıraya girdik ya bu yılı kutlamak için... Acaba diyorum. Sayın Katoğlu, AÇOK'u "Türk işçi çocuklarına gönderme" düşüncesine bir daha eğilir mi? Olanak var mıdır, yok mudur bilemem.

LEKE, ÇİZGİ—BENEK, RENK

AÇOK'un bu yıl hazırladığı ve oynamakta olduğu oyun bir kukla oyunu: "Leke Çizgi-Benek, Renk", AÇOK topluluğu oyunlarını şöyle anlatıyor:

"İlk önce, geleneksel kukla perdesinin tek gözü oyun yerini çoğaltmakla işe başladık. Sonunda, üç sahneli kukla perdemiz oldu. Her çeşit kuklayı deneyelim dedik. El kuklası, ipli kukla, maket kukla, soyut kukla, gerçekçi kukla... hepsini kullanıyoruz. Bir de arabamız var. İki tekerlekli bir çekçek. Kuklalarımızı onunla taşıyoruz. Güneşlerle yüklüyoruz, arabamızı. Umutla, sevdayla, sevinçle sürüyoruz aydınlık günlere. Evet, işte, Bedri Rahmi Usta söylüyor ilk türküsünü oyunumuzun

DÖRT KÜHEYLAN ÇEKER ARABAMIZI
BİRİ LEKE, BİRİ ÇİZGİ
BİRİ BENEK, BİRİ RENK

Bu türküyle renkli güneşler dağıtıyoruz, bizi görmeye gelen küçük dostlarımıza. Sarı ve Mavi güneşli küçük kartonlar, oyunumuza katılmalarını sağlayacak onların. Seyircilerimiz, kuklaları izlerken dost bir ilişkiye girecekler aralarında. Çünkü, sarının maviye gereksinmesi olacak; mavinin sarıya. Ve çok güneşler doğacak sonunda oyunumuzun. Nazım Ustanın türküsüyle.

GÜZEL GÜNLER GÖRECEĞİZ ÇOCUKLAR
GÜNEŞLİ GÜNLER GÖRECEĞİZ
ARABAMIZI YOKUŞLARA SÜRECEĞİZ"

Oyunu Ümit Denizer yazıp yönetmiş. Kuklaları Zeki Dinlenmiş yapmış. Oyunun o güzelim afişi de (geçen sayımızın kapağını süsleyen afiş) yine Zeki Dinlenmiş'in fırçasından çıkmış. Müzikler Los Indios, Theodorakis ve Turgut Denizer'in. Müjdat Erbayar'ın hazırladığı dekor ve aksesuarla kuklaları oynatanlar Zeki Dinlenmiş, Müşmik Erbayar, Bülent Denizer, Turgut Denizer, Ragıp Yavuz, Reha Bilgen, Müjgân Denizer ve Ümit Denizer.

Şehir tiyatroları seyirci sayısında artış var

Şehir Tiyatroları yönetmenleri, 1979-1980 sezonunda izleyicisi sayısında yüzde yüzlük bir artışın olası olduğunu bildirdi.

Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Hayati Asılyazıcı'dan alınan bilgiye göre, yurt içinde düzenlenen turnelerden sonra önceki yıllara göre izleyici sayısı büyük ölçüde arttı. Asılyazıcı bu konuda, "Şehir Tiyatroları içinde seyirci sayısı bakımından en kötüsü Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'ydu. Ölü Kentin Nabzı adlı oyunla izleyici sayısında burada da birden artış görüldü. Sezon sonuna kadar izleyici sayısının önceki yıllara oranla yüzde yüz dolayında artmasını bekliyoruz" dedi.

Oben Güney'in "suç" adlı yapıtı sergilenmeye devam ediyor

Oben Güney'in "Suç" adlı yapıtı sergilenmeye devam ediyor.

17 Mart'tan bu yana 50 kez oynanan Oben Güney'in "Suç" adlı yapıtı, 9 Aralık'ta yalnız iki oyun için Kartal'a götürülecek ve sezon sonuna kadar yine Üsküdar Sunar Tiyatrosu İAST Salonunda sergilenmeye devam edecektir.

Meneloş Kundemiş'in yeni yapıtı sergileniyor

Menelaos Lundemis'in "Sanatçının Gücü" adlı yapıtı 28 Kasım'dan itibaren Üsküdar Sunar Tiyatrosu İAST Salonu'nda sergilenmeye başlandı.

İspanya iç savaşını ve ünlü İspanyol Viyolonosti Pablo Casals'ın yaşamından bir kesiti konu alan Yunanlı Yazar Menelaos Lundemis'in "Sanatçının Gücü" adlı yapıtını Türkçe'ye Panayot Abacı çevirdi. Oyunun yönetmenliğini ise Yüksel Özkök yapıyor.

Dekor ve kostümlerini Dilara Özkök'ün hazırladığı "Sanatçının Gücü" oyununun müzikleri ise İspanya Demokrat Ordusu Bandosu'nun iç savaş sonrası Fransa'ya kaçırılan orijinal kayıtlarından alındı.

Ankara Sanat Tiyatrosu 16. yılını kutladı

Ankara Sanat Tiyatrosu, onaltıncı kuruluş yıldönümünü kutladı. AST çalışanlarının, bu yıldönümüyle ilgili olarak yayınladıkları bildiride:

"Ankara Sanat Tiyatrosu olarak 16. yılımıza girdiğimiz şu günlerde özel işleyişteki bağımsız tiyatro gruplarının ne denli zor koşullar altında savaşım verdiklerini bilmem açmaya gerek var mı? Günler insana gün sonrası bir çırpıda geçmiş gibi gelirse de, gerçekte o geçen günler, güne tarihsel köklerini atar.

Hüseyin Yurttaş'ın "uzun çalar" adlı kitabı çıktı

Hüseyin Yurttaş'ın "UZUNÇALAR" adlı şiir kitabı piyasaya çıktı.

Daha önce Gelincik Günleri ve Uzun Yollar Yolcusu adlı kitaplarıyla tanıdığımız Hüseyin Yurttaş'ın "Uzunçalar" adlı şiir kitabı Dönemeç Yayınevi tarafından yayınlandı.

2. AĞIT
Gel bu diyarı anlat
Anlat sevdayı silahla sınayan

Anlat
Yerde kalanı

Dal uzar, gün yanarsa
yaz bahar
Uzun kışların derin özlemlerinden

Bir kalıntıdır
suskunluğu dağların
Ve gün hüzne bulanır,
kan sızar yaşantıya
Kuzgun inişiyle
çöreklenir kınalı
sonbahar

Gel bu diyarı anlat
Kanlı kaküllerinin
kaldırımlara değdiği
Toprağın içlenmesiyle

Ve sonsuza açacak güle
rengini kat!

BİR KİTAP ELEŞTİRİSİ
ÇÜRÜK KAPI
Ahmet TELLİ

Gecekondu olgusu, çarpık kentleşmenin bir sonucu olduğu kadar, köy-kent ikileminde kalan insanın da çarpıtılmasına yol açmaktadır. Aynı sorunun metropol ülkelerdeki izdüşümü, sınıfsal kristalleşmeyi oluşturmada önemli bir etmendir. Oysa bizim gibi geri bıraktırılmış ülkelerde gecekondu olgusu daha ayrı bir rota izliyor. Sınıfsal kristalleşmenin bir ölçütü olamıyoı uzunca bir süre. Ülke sanayisinin niteliği tam bu noktada, gecekondu olgusunun niteliğini de belirliyor. Köyden kente göçen ve çoğunluğunun gecekondularda barındığı insanların çoğu hizmet sektöründe yer alıyor. Bu nedenle de gerçek anlamıyla proleter olmayan insanların yerleşim alanları oluyor gecekondular.

Denilebilir ki, Türkiye'nin belli başlı kentlerinin çevresini saran gecekondularda gerçek anlamda proleter unsurlardan tutun da orta sınıfın bütün unsurları iç içedirler. Sorunu, araştırma, inceleme vb. bilimsel yapıtlarla ortaya koyan kitaplar yanında, sanatsal yaratımlar da ele almaktadır. Türkiye gerçekçiliğinde gecekondu sorununu deşmeye çalışan birçok yapıt var. Öyleyken, yanlış bakış açıları, yanlış dünya görüşleri nedeniyle güvenilecek yapıtlar koyamıyoruz kitaplığımıza. Böyle olunca da sanatsal yaratıların yaşam gözlemlerinden derlediği ürünler daha sağlıklı nitelikte oluyor.

Gecekondu sorunundan yola çıkarak oluşturulan yapıtlara Kemal Ateş de Çürük Kapı (!) adlı kitabıyla katılıyor. Çürük Kapı'da, yaşam kesitlerini ve kişileri gerçeklerin içinden almakla konularını gecekondu ve köy gerçeğinden olan sıcak bir hava yaratmayı başaran öyküler var. Öykücülerimizin birçoğunda yerel söyleşilerle anlatımı yapaylaştırma eğilimi vardır. Okuyucuyu bıktıran o anlatım çarpıklığına düşmüyor Kemal Ateş. En sağlıklı yanlarından biri de bu. Olay ve kişilerin seçilişi işlenişiyle anlatımdaki tutarlılık sağlıklı bir dünya görüşünden uzak olunduğu için yalnızca yansıtmacılıkla yetiniyor yazar. Kemal Ateş'in tek eksiği de bu. Söylediklerimizi açmaya çalışalım.

Öykülerde anlatılanlar, gecekondu yaşamından kesitlerdir. Bunların kurgusal olmadığı, gerçek yaşam kesitleri olduğunu duyumsatan ipuçları çok. "Çürük Kapı"da gecekondunun yıkılma olasılığı karşısında, gecekondu insanının antenlerinin gerginliği, "Atike Teyzenin Kuyusu'"nda içiçe geçmiş arsalar ve içiçe geçmiş insan gerçeklikleri. "Oruçtum Yav"da insanların günlük yaşamlarını .çli dışlılığı, "Erdal"da bakkalın para fişleri, Almanya gerçeği vb. Kişilerin bencil ve özverili yanlarının iç içeliği, ama daha çok da bireysel kurtuluştan ötesini göremeyen özellikleriyle köy küçük-burjuvasının kentte sınıf değiştirme özlemlerini duyumsatması gerçekliğin olduğu gibi alınmasından ileri geliyor. Ama yapay bir kurgusallıktan uzak olduğu için de inandırıcı kılıyor.

Kemal Ateş'te eksik bulduğumuz dünya görüşü sorununa gelince, onun gerçeklik anlayışından ötürü ortaya çıkan bir durum bu. Demokrat niteliğini gözardı etmeden, yazarın sosyalist bir kavrayışı olmadığını belirtmek gerekiyor. Nedir bir yazarı sosyalist kavrayışlı kılan? Kuşkusuz ki ortaya koyduğu ürünün bildirisinden çıkarabileceğiz bunu. Konularını işleyiş yöntemi de bir ölçüdür doğal olarak. Giderek gerçekçilik anlayışı bir yazarın sosyalist kavrayışta olup olmadığını belirtebilir bize. "Sokakta gezdirilen bir ayna"dır Kemal Ateş'in öyküleri. Olanı, olduğu gibi verme eğilimindedir. Olması gerekenin ortaya konulması gibi bir çaba yoktur. Sözgelimi "Çürük Kapı"da evlerinin yıkılmayacağını öğrenen insanların tavırları edilgenlik, varılan nokta ise hoşnutluktur. Bireysel kurtuluşun yanılsamasına kapılmaktır. Gerçi yazar bu öykünün sonunda kendisi araya girerek "...kurtulduk mu diye şaşkın şaşkın bakıyorlardı." (s. 19) der. Bir tavır düzlemine, olay kişileri gerceklik karşısında bilincin yeni bir düzlemine varamamışlardır. Yazar, alıntıladığımız bu cümlesiyle gerçeklik anlayışının eksikliğini sezmektedir sanki. Ama varılması gereken yere varılmış da değildir.

"Atike Teyzenin Kuyusu" da aynıdır. O güzelim öykü, yazarın insancıl duygusunu anlatması için bir araç durumuna indirgenivermiştir. Binbir emekle açılan kuyu, bir başkasının arsası için de kalınca Atike Teyze yıkılır. Buna dayanamayarak oradan da ayrılır. Yazar, Atike Teyze ayrılırken şu duygular içindedir: "Kamyon yürüdü, önce ağır ağır, sonra hızla uzaklaştı. Puslu gözlerimin önünde titreyip duran Atike Teyze'nin kuyusunu, unutulmuş bir eşya gibi kucaklayıp arkalarından koşmak; sonra, yüreğimdeki bu istek kadar güçlü bir iple kamyona sarmak geçiyordu içimden.." (s.31)

Örnekleri çoğaltmak olanaklı. Öyleyken yukarda değindiğimiz gibi olay, kişi ve anlatım yönünden başarısının yanında, sosyalist bir kavrayışa da ulaşabilseydi, öykümüzün çok önemli bir adımı olabilirdi Çürük Kapı.

Konut almak ve yapmak giderek hayal oluyor

DEMOKRAT (İZMİRHABERMERKEZİ)

Ege bölgesi sanayi odası inşaat meslek komitesi başkanı Nihat Attaroğl normal bir konutun metrekaresinin maliyetine 10-15 bin liraya yükseldiğiniaçıkladı.

Geçen yıl lüksolmayan konutlarınmetrekaresinin maliyetlerinin 8-12binlira arasında değiştiğini belirten Meslek Komitesi Başkanı Attaroğlu zarar ettiği için işi bırakan müteahhit sayısının da giderek arttığınıbelirledi.

Giderek artan maliyetler nedeniyle konut yapmanın da, almanın da olanaksızlaştığını ifade eden Ege SanayiOdasıMeslek Komitesi Başkanıdaha sonra bu konuda şu açıklamayıyaptı:

''Elindeki inşaatı tamamlayıp teslim eden müteahit bir daha bu işe girişmemektedir. Elindeki inşaatı tamamlayamayacak durumda olan kişiler ise bir başkainşaatı başlatıponunladurumunu düzeltmeye çalışmakta ve bukısırdöngüsürüpgitmektedir. Ancak inşaat sektörünün darboğazdan kurtulması mümükün görülmemektedir. Metre karesi 10-15 bin liraya çıkan konutlarınyapımıdasatımıda artık hayli güçleşmiştir. Çimento zammının da konut maliyetlerine olumsuz etki yaparakfiatlarıyükselteceğikesindir."

Yakıt yokluğu yüzünden Ankara Havagazı Fabrikası'nda üretim durdu

ANKARADAKİ GÜVERCİNLİK HAVAGAZI FABRİKASININ FUEL-OIL YOKLUĞU NEDENİYLE YAKIT VERİLİNCEYE KADAR ÜRETİMİ DURDURDUĞU BİLDİRİLDİ

ANKARA (ANKA)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu EGO'nun Fuil-Oil yokluğu nedeni ile Ankara'ya havagazı verilemiyeceği yolundaki açıklamasını eleştirerek, bunun sorumlusunun EGO olduğunu öne sürdü.

Bakanlar Kurulu devam ederken bir açıklama yapan Kıratlıoğlu, EGO Genel Müdürlüğü'nün Ankara'ya fuil-oil'in İzmit'teki İPRAŞ tesislerinden sağlandığını bildiklerini belirterek "Eğer fuel-oil'leri kritik noktaya gelmişse bu durumu daha önceden Petrol Ofisi yetkililerine veya bize bildirmeleri gerekirdi" dedi. Kıratlıoğlu şöyle devam etti.

Bunu tercih edecekleri yerde hemen fuil-oil temin edilmesi cihetine gidilmiştir. Halbuki bu durumun mümkün olmayacağını kendileri de bilmektedirler. Dolayısıyla burada gerek hükümetimizi gerekse Enerji Bakanlığını halkın gözünde küçük düşürmek noktasının seçildiğini tahmin ediyoruz."

Ankara'daki Güvercinlik Havagazı Fabrikasının fuel-oil yokluğu nedeniyle, yakıt verilinceye kadar üretimi durdurduğu öğrenildi.

Yetkililer, Güvercinlik Fabrikası'nın üretimi durdurması ile Başkentlilerin bir süre havagazı sıkıntısı çekeceklerini, Maltepe Havagazı Fabrikası'nın ihtiyacı karşılamakta yetersiz olduğunu belirterek vatandaşları uyardılar:

"Abonelimizin çekeceği sıkıntı yanında, yeterli üretim yapılamaması ve bu nedenle şebekede yeterli basınçta gaz bulunamaması sonucu şebekeye hava sızmaları olabilir. Bu da çok tehlikeli durumlar yaratabilir. Bu konuda gerekli önlemlerin ivedi olarak alınması gereklidir."

KISA... KISA... KISA...

Ödemiş Tekstil de anlaşmazlık

İZMİR

Geçtiğimiz günlerde toplu işçi zehirlenmelerinin meydana geldiği Ödemiş Tekstil Fabrikasında, DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası toplu sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlığa düşerek, sendikanın Ege Bölge Temsilcisi İsmail Şentürk, bu iş yerinde grevin kaçınılmaz olduğunu öne sürdü.

Verilen yemekten zehirlenen 92 işçinin sağlık durumlarının düzelmesinden sonra yeniden üretime başlayan Ödemiş Tekstil Fabrikası DİSK'e bağlı Tekstil sendikasının 400 işçi adına yürüttüğü toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı.

Tekstil Sendikası Ege Bölge Temsilcisi İsmail Şentürk, bugün bir açıklama yaparak, toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin ücret ve sosyal haklar dahil 170 Liralık bir artış öngördüğünü günden güne artan hayat pahalılığı karşısında ''gülünç'' olarak nitelediği bu zammı kabul etmemeleri üzerine görüşmelerin uyuşmazlıkla sonuçlandığını bildirdi. Uyuşmazlık konusu maddelerin uzlaştırma kuruluna götürüldüğünü kaydeden Şentürk Uzlaştırma Kurulundan çıkan kararların genellikle işverenlerin istemleri doğrultusunda olduğuna dikkat çekerek,'' bu işyerinde grev kaçınılmaz demiştir.

Suriye'ye kaçırılan döviz ve altın ile ödeniyor hayvanların karşılığı sahte

ANKARA

Türkiye'den Suriye'ye kaçırılan canlı hayvan bedelinin yüzde 40'a yaklaşan bölümünün

Türk interpolünün merkez interpol ile yaptığı işbirliği sonucu yakalanan kaçakçıların verdiği ifadelerden, sahte dolarların kağıtlarının Fransa'dan sağlandığı, baksınının ise İTalya'da yapıldığı anlaşıldı;

İstanbul'da kuyumcular çarşısında yapılanbir operasyonda ise yakalanan binlerce beşi biryerde alpaka ve Reşat altınının ise ayarı düşük altından olduğu belirlendi.

Sahte dolar, Alpaka, beşi bir yerde ve ayarı düşük Reşat altınları konusunda yapılan incelemeler, bunların kaçakçılar tarafından Türkiye'ye sokulduğunu ortaya çıkardı.

Sahte döviz ve altınları Türkiye'ye soan kaçakçılar verdikleri ifadelerde, bu işi Suriye ve Lübnan'da üstlenen Ermeni bankerlerin düzenlediğini, uzantılarının ise Türkiye'deki bazı kuyumcular olduğunu söylediler.

İlgililer Türkiye'den Suriye'ye her yıl 2 milyonu aşkın kaçak canlı hayvan sevkedildiğini, bunun için ise kaçakçılara Suriye'de 12 milyar Türk Lirası karşılığı para, sahte döviz ve altın ödendiğini ifade ettiler.

İzmir Valisi Necdet Calp yeni validen hassas denge politikasını bozmamasını istedi

İZMİR

Merkeze alınan valiler arasında yer alan İzmir Valisi Necdet Calp, V''Valilerin değiştirilmesi yada merkezealınması idare mekanizmasını pırlamaka demektir''dedi.

Vali Calp, İZmir'inde sıkıyönetimkapsamınaalınması halinde 1980 turizm sezonununmahvolacağını, sıkıyönetiminmilyonlarcadolarlıkdövizkaybınayolaçacağınıönesürdü.

İzmir'in yeni vali «Nazmi Cengelciyi İzmir'de çok önemli sorunların beklediğini kaydeden NEcdet Calp, 2 yıla yaklaşan İzmir valiliği sırasında anarşik olaylar karşısında İzmir'i balık sırtı birdengede tutabilmek için, son derece duyarlı bir politika izlediğini savunarak özeetle şunlarısöylemiştir'

"Yönetimim sırasında üniversitesi kapanmayan tek kent İzmir oldu. Ancak yurt dışında bulunduğum sırada Eğe Üniversitesi bir kaç gün kapalı kaldı. Gelince tekrar açtırdım. Anarşik olayların merkezi olarak atnıtılan Buca eğitim enstitüsünden tam 2 bin öğrenci mezun etti. Küçük siyasi çekişmelerin dışında anarşi olarak nitelenebilecek hiçbir olaya meydan verilmedi. İsteyen her derneğe cumartesi ve pazar günleri için yürüyüş ve ve mitingi izinleri vererek olayları körüklemedik. Umarım yeni vali izlediğimbuhassasdengepolitikasınasadıkkalır.''

İzmir'de iyi düşünülmeden alınabilecek katı önlemlerin hassas dengeyi hemen bozalieceğini,kimsenin düşünmedğibirandaİzmir'iolaylarkentihalinegetireblieceğini vurgulayan vali Calp halkın huzurunun bozulmaması için her zamankjnden çok duyarlı olunması gerektiğinisözlerineekldde.i

Bayındır Belediysi'nde işçi çıkarma direniş ile protesto edilecek

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası, Topluiş sözleşmesi çağırışını kabuletmeyenPınarbaşıBelediyesindegrevkararı aldı. Bu arada, BAyındır Belediyesinde, işçilerin Türkaldı. Bu arada Bayındır Belediyesinde işçilerin Türk-İş'e bağlı Bes-İş Sendikasından istifa ederek Genel-İş-e üye olmaları üzerine AP'li belediyebaşkanının 9. işçiyi işten çıkarmasını protesto için direniş hazırladığınabaşladı.

Genel Genel-Iş Sendikası İzmir çevre belediyeler şubebaşkanıNevzatMalkoçTHA'yayaptığıaçıklamada, birsüreöncePınarbaşı belediyesindeörgütlendiklerini ve belediyebaşkanı Şevki Yasakçıya topluiş sözleşmesi çağırısında bulunduklarını bildirdi. CHP'li belediye başkanının bu çağırıyı kabul etmemekle kalmayıp 3'ü sendika temsilcisi 4işçininişinesonverdiğinibelirtenMalkoç

"Bdurum karşısında yasalişlemleritamamlayıpPınarbaşı belediyesinde grev kararı aldık ve işyerine grevilanı astık" dedi. Malkoç 54işçinin çalıştığı Pınarbaşı belediyesinde 6 iş günlük yasal bekleme süresi bittiğinde heran grevebaşlayacaklarınıdabelirtti.

Öte yandan Genelİş Sendikası Şube Başkanı Malkoç, BayındırBeledi eotobüsişletmesinde40işçiden37sinin birsüreönce Bes-İş sendikasındanistifa ederekGenel-İş'e üye olduğunhatırlatarak, AP li belediye başkanının işçilerin sendika değiştirmesini hazmedemeyerek 9 işçininişinesonverdiğinisöyledi.

Vurgulayan Bayındırbelediyesinde9işçinin1475 sayılı yasanın 24maddesince işten çıkarılmasının diğer işçilerarasındatepkiylekarşılandığınıvurgulayanNevzat Malkoç, bu işyerinde işçilerin direniş hazırlığına başladıkları, işçilerin kendi iradeleriyle yapacaklarıdirenişisendika olarakdestekleyecekelrini ifadeetti.

Eltaş'ta işverenin fabrikayı kapatması lokavt sayıldı

(İzimir)- DISK'e bağlı Sosyal-İş Sendikasının topluiş sözleşmesi çağrısında bulunduğu Bornova'dakialetleripazarlama A.Ş'de tümişçilerinişlerinesonverilerekyasadışı lokavt ilan edildiği bildirildi.

Sosyal-Iş Sendikası İzmir şube başkanı SaiYüksekk basına yaptığı açıklamada, kısa adı ELTAŞ dan işyerinde işverenin lokavt ilanının yasa dışı olduğunun bölge çalışmamüdürlüğü kararıyla da kanıtlandığınıbelirtti.

SPOR... SPOR... SPOR...

Şampiyon atletlere baraka bile çok görülüyor

Büyüklük kompleksi siyah-beyazlılara pahalıya maloldu

Beden TerbiyesiGenelMudurlugualınankararı atletlere bildirmiş ve kendilerine yatacak biryer aramalarınıistemiştir.

Kaldıkları barakalardan çıkartılacak atletler arasında Balkan Şampiyonu Mehmet Yurdadön, Sadık Salman ile Avrupa 8. Sermet Timurlenk 'in bulunduğudabildirilmiştir.

Atletlerbukonuda"Kış'ınortasındabizkendimize yatacak yeri nerede bulalım. Alınan karar yanlıştır r an önce düzeltilmesini istiyoruz" demişlerdir.

Öte yandan Balkan Şampiyonu atletlerimizden Sadık Salman'ın müfettiş raporları gereğince Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğündeki içinden çıkartılacağı ifade edilmiştir. Birsüreönce cezakurulanverilevehakkındasoruşturmaaçılan Sadık Salmanile ilgili olarak alınan karar önümüzdeki günlerde kendisine bildirilecektir.

19 Mayıs Stadı çevresindeki barakalardan çıkartılacakolanatletlerşunlardır:

''Mehmet Yurdadön (Balkan Şampiyonu), Sermet Timurlenk (Avrupa 8.) Sadık Salman (Balkan Şampiyonu), Ergun Yurdadön(Milli atlet Erol Şişko (Milliatlet), Mehmet Solmaz (Milli atlet), Recep Yıldırım (Milli atlet), Yılmaz KAya (Milli atlet) Hanifi Atmaca (Dünya Liseler Şampiyonu), Necdet Ayaz (Balkan 3.) Mustafa Kahraman (Milli atlet), Necdet AYaz (Balkan3.)Mustafa Kahraman (Milliatlet), Salih Erdem (Milli atlet), TayfunDemiralay(Milliatlet0.

Beşiktaş kupadan elendi

Hayal değil gerçek.

Lüleburgazspor'a 2-1 yenilen Beşiktaş, Türkiye Kupası'ndan elendi.

Lüleburgazspor santrayla birlikte Beşiktaş kalesine indi. 18. saniyede, Yalçın topu havalandırdı, Ömer uzaklaştıramayınca, Musa yakın mesafeden takımını 1-0 öne geçirdi.

Bu kadikadan sonra Lüleburgazspor'un atak oyunu devam etti. 13. dakikada B. Naci'nin pasıyla, Yalçın topu filelere gönderdi. Ancak orta hakem Yenci, ofsayt gerekçesiyle golü geçerli saymadı.

Bu dakikalardan sonra Beşiktaş üstünlüğü ele geçirdi. 17, 29, 32 ve 39. dakikalarda Mehmet Ekşi, Akif, Necdet ve Kemal Kılıç'ın ayağından mutlak goller kacırdı Siyah-Beyazlılar.

40. dakikada Kemal Kılıç'ın soldan çektiği şut direkten döndü, Bora plaseledi ve beraberliği sağladı:.

43. dakikada Lüleburgazspor'un geliştirdiği bir kontratakta, Ali Çoban ceza sahası içinde Çetin'i düşürdü. Penaltıyı B. Naci gole çevirdi ve Lüleburgazspor ilk yarıyı 2-1 önde kapadı.

İkinci yarıda Beşiktaşş şuursuz bir baskı kurdu. 66. dakikada Mehmet Ekşi'nin sert şutunu, kaleci Hüseyin kornere çeldi. 67. dakikada Akif, Necdet'in pasıyla ceza sahasına daldı, Soner sert bir omuz hareketiyle yere düşürdü, hakem devam işareti verdi.

Bu dakikadan sonra Beşiktaş, Ziya'nın yerine Ercan'ı, Kemal Kılıç'ın yerine de Fikret'i aldı. 86. dakikada Mehmet Ekşi'nin ortasında, Ercan'ın kafa şutu Hüseyin'de kaldı ve Beşiktaş, Türkiye Kupası'ndan elendi. Maçtan sonra Siyah-Beyazlı taraftarlar, Beşiktaşlı futbolcuları protesto etmişler ve "Tüzün istifa" diye bağırmışlardır.

Akademinin tenis bölümü öğrencileri Tenis Federasyonu'nun kapatılmasını istedi

Spor Akademisi öğrencileri: Okulu bitirince bir hiç oluyoruz

Anadolu hisarı Spor Akademisinde okuyan öğrenciler okul bünyesi içinde birçok sorunları olduğu bu sorunlar çözümlenmedikçe , Türk sporuna katkıda bulunamayacaklarını belirttiler. Akademi'yi bitirmenin kendilerine hiç bir yarar sağlamadığını da sözlerine ekleyen öğrenciler 'Okulu bitiripte taksi şöförlüğü bile yapmakta olan arkadaşlarımız var... Yıllarca verdiğimiz emek bir anda yok oluyor... Okulu bitirince bir hiç oluyoruz...'' dediler...

Bir yüksek okul niteliği taşıyan ancak bu yönde gereken hiç bir işlevde bulunmayan Anadoluhisarı Spor Akademisi'nde okuyan öğrenciler, okulu bitirdikten sonra aldıkları diplomaların kendilerine hiç yaramadığını, bir kağıt parçası olmaktan öteye gitmediğini söylüyorlar. Öğrenciler arasında en çok yakınanlar ise Tenis Bölümünde okuyanlar. Bu öğrenciler sorunlarını şöyle dile getiriyorlar:

''Biz Tenis Bölümü öğrencileri olarak okulu bitirdikten sonra antrenör olabilmemiz için gereken daha doğrusu yaratılan uygulamaya karşıyız. Yen igetirilen çağdışı yönetmeliğe göre bir yıl boyunca bir tenis antrenörünün yanınd staj görmemiz ve de ülkenin ilk 20 teniscisi arasına girmemiz gerekiyor Türkiye'de yalnızca iki diplomalı tenis antrenörü düşünülürse bu uygulamanın ne kadar yanlış olduğu ve mantığa sığmadığı ortaya çıkıyor. Bu yüzden biz tenis bölümü öğrencileri olarak TENİS FEDERASYONU KAPATILMALIDIR diyoruz. Ayrıca şunu belirtmek isteriz, tenis bölümünde okuyoruz, tenis kortumuz yok. İki yıldır kort yapılacak sözleriyle oyalanıyoruz, ama henüz ortada bir şey Biz burada kalkıp burjuva sınıfının elinde bulunan TED'e gidiyoruz. Bu da bizim için ayrı bir sorun yaratıyor."

Bir çok sorunları olan ve tümünü dile getirmek isteyen Anadoluhisarı Spor Akademisi diğer istemlerini ise şöyle sıraladılar. "Önceki yıllarda olduğu gibi şebekelerimizle tüm spor alanlarına girebilmeliyiz.. Okulumuz bünyesinde bir an evvel Spor Yazarlığı ve Spor Spikerliği Bölümü açılmalı..."

KISA... KISA... KISA

Beşiktaş Mete'nin jübilesi için Bulgar Boter ile karşılaşacak

Beşiktaş emektar kalecisi Mete'nin jübilesi için Bulgaristan'ın Botev takımı ile karşılaşacaktır. Salı günü yapılan yönetim kurulu toplantısında gelerek durumunu öğrenmek isteyen Mete'ye yöneticiler devre arasında Bulgar Botev takımının davet edileceğini ve jübilenin bu takım ile yapacağı bir maç ile olacağını söylemişlerdir.

Hentbol birinci ligi yarın başıyor

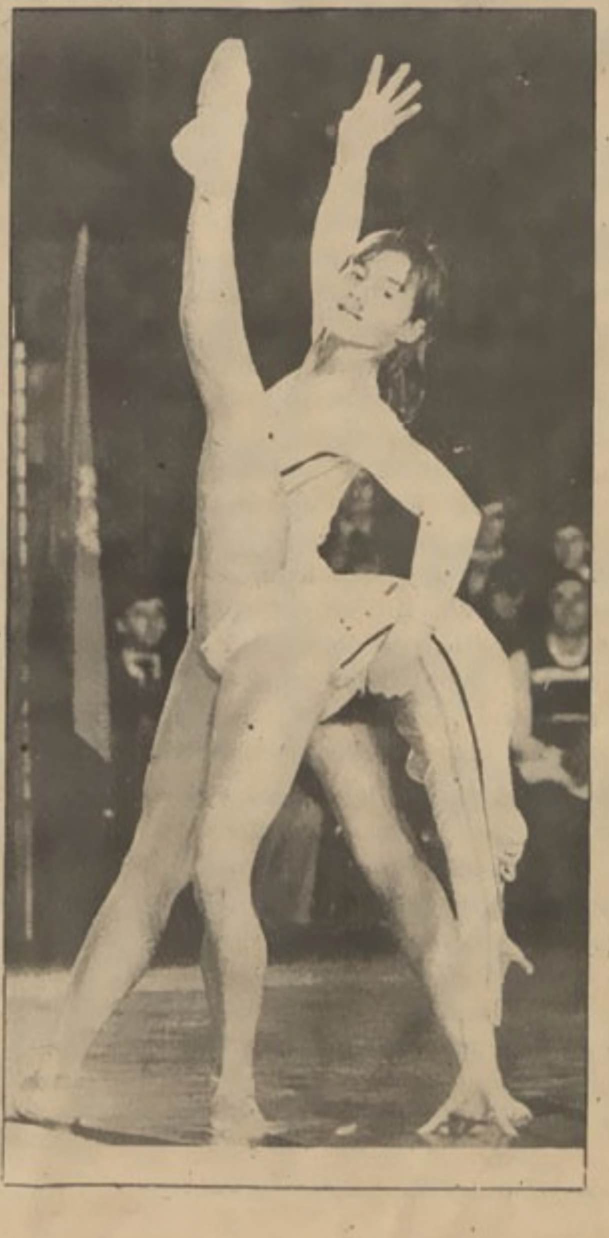
Hentbolde 8–9 Aralık günleri büyük erkekler İstanbul bölge birinciliği müsabakaları başlayacaktır. Cumartesi günü sezonun birinci ligdeki ilk maçları Bağlarbaşı salonunda 9.30 dan itibaren yapılacaktır. Günün programı şöyledir. Cumartesi 9.30 İTÜ–Ferahspor, 10.45 İstanbulspor– Y. Denizcilik, 12.15 Beşiktaş–Alibeyköy, Pazar: 9.30 Sarıyer–Taçspor, 10.45 Pertevniyal Demirspor, 12.15 Bağlarbaşı – Ümraniye.

Sakaryaspor, futbolculara 15 biner lira prim verecek

Sakaryaspor Yönetim Kurulu, birinci yarının son dört maçında 8 puan alınması halinde futbolculara 15'er bin lira prim verileceğini açıklamıştır.

Karara göre, 4 maçta 7 puana 10 bin, 6 puana ise 5 bin lira prim verilecektir. 4 maçta 5 puan alınması halinde tüm futbolculara 2500'er lira ceza alacaklardır.

Öte yandan, kulüp basın sözcüsü Nihat Çark, Edirnespor karşısında rahat bir galibiyet alacaklarını ileri sürmüştür.

Nadia Comaneci hastaneye kaldırıldı !

BAYANLAR Jimnastik Şampiyonası'nda önde giden 1976 Montreal Olimpiyat Oyunları yıldızı Romen Nadia Comaneci'nin Çarşamba gecesi Fort Worth Hastanesi'ne kaldırılması büyük heyecan yarattı.

Romen jimnastik ekibi yetkilileri, Comaneçi'nin Salı günü sağ elinden yaralandığını ve yaranın daha sonra iltihap kaptığını söylediler.

Sovyetler Birliği, Dünya Jimnastik Şampiyonası erkekler takım yarışmasında, Japonya'nın 20 yıldır süregelen egemenliğine son verip altın madalyayı kazanırken, jürinin taraf tuttuğunu ve değerlendirmede büyük hatalar yaptığını ileri süren İtalya şampiyonadan çekildi.

Sovyet ekibi 587.5 puanla birinci olurken, Japonya 583.7 puanla ikinci geldi. Birleşik Amerika 581.15 puanla bronz madalyayı kazandı. Doğu Almanya 580.95 puanla dördüncü sırada yeraldı, Çin de 578.95 puanla beşinciliği elde etti.

Kırda çözülen toplumsal yapı şehre akarken düzen için tedavi edilmez bir kanser uru oluyor.

KAPİTALİZM VE ŞEHİRLEŞME

İstanbul'a günde ortalama 600 kişinin, yani yaklaşık olarak 100 ailenin göç ettiği yolundaki haberler, basında duyuldu. Günde 600 adressiz insan! Kırdaki yaşam olanaklarını yitirmiş ya kırı kentten finanse etmek için ya da toptan kente yerleşmek için, ama her iki halde de yaşayabilmek için daha doğrusu yaşayabilmek umuduyla diyelim, kente gelen 600 insan! Başlarını sokacak bir yuva-bir barınak(!), karınlarını doyuracak bir iş arayan kişi! Her gün yeni 600'lerle büyüyen yüzbinlere, milyonlara ulaşan koca bir kitle! Ne yapar bu insanlar, kente geldiklerinde?

İnsan yaşayabilmek için yemek, içmek, giyinmek, barınmak zorundadır. Bu nedenle, konut gereksinimi ekmek, su kadar hayati önemdedir ve insanın yaşayabilmesinin olduğu kadar, çalışabilmesinin iş yapabilmesinin, dolayısı ile toplum için bir iş gücü olabilmesinin de, temel koşullarından biridir. Elbette bu insanlar da ilkin bu gereksinimlerini karşılamaya çalışacaklar, yaşamlarını sürdürebilmek için bir konut arayacaklardır.

Ve bizzat "devlet yetkilileri"nin ağzından duyuyoruz: "1.700.000 konut açığı var." Kaçınılmaz göç sorunu, giderek artan bir ivme ile büyüyen konut açığı. Ne "devlet", ne "yerel yönetim", ne "özel sektör", yani mevcut düzenin örgütlenmiş kurumlarından hiç biri, karşılamıyor bu konut açığını. Toplumsal düzenin çıkmaz içinde olduğu konulardan sadece bir tanesi bu. Mevcut toplumsal düzen, onun örgütlü kurumları, toplumun bireylerinin büyük bir kesiminin en temel gereksinimini, barınma gereksinimini karşılayamıyor. Bizzat kendisinin yol açtığı sorunun yani kente göçün sonuçlarını kendi kurumlarını ile karşılayamıyor.

GARİP BİR ÇELİŞKİ — YA DA ZENGİNLİĞİN KAYNAĞI OLAN YOKSULLUK!

Barınma gibi temel gereksinim ve karşılanamayan bu olağanüstü talep, birçok başka etkenlerle birlikte, arsa spekülatörlerinin, yap-satçıların, müteahhit firmaların milyonlar tutan vurgunlar yapmalarını olanaklı kılıyor.

Korkunç boyutlara varan arsa ve konut fiyatları, buna bağlı olarak sürekli yükselen ve yaklaşılmaz miktarlara ulaşan kiralar, kentin eteklerinde, dış mahallelerinde büyüyen, sağlıksız yaşama koşullarının en uç örneklerini sergileyen gecekondular...İşte konut sorununun görünür sonuçları! Artık herkesin bir sorun olduğunu kabul ettiği konut sorununa baktığımızda, şöyle bir manzara ile karşılaşıyoruz: Bir yanda milyonları bulan konut açığı, yani en temel hayati gereksinimlerinden birini, barınma gereksinimini karşılamak için çırpınan, gelirinin en büyük kısmını buna yatırmak zorunda olan ve bu gereksinimleri gecekondu ağalarından, ev sahiplerine; arsa spekülatörlerinden, yapsatçılara; büyük müteahhit firmalardan, yapı malzemesi tekellerine kadar uzanan geniş bir sömürü zinciri tarafından alabildiğine sömürülen milyonlarca insan; diğer yanda, konut üretiminde önü alınamayan bir spekülasyon, dolandırıcılık, kapkaççılık, vurgun.

Ve bu çelişkiye, korkunç bir paradoks niteliğini veren bir başka olguyla karşılaşıyoruz:

Ümraniye 1 Mayıs mahallesinde en çarpıcı örneğini gördük bu olayın. Yıllardır benzeri olaylar, birçok yerde yaşanıyor.

Bir yanda mevcut toplumsal düzen, hiç bir örgütlü kurumu ile toplum üyelerinin büyük bir kısmının konut gereksinimini karşılayamazken, diğer yandan bu toplum üyeleri, kendi sorunlarını kendileri çözmek zorunda kaldıklarında, kendi konutlarını yaptıklarında, bu toplumsal düzenin en temel kurumlarından biri olan devlet; polisi, jandarması ile gelip bu konutları yerle bir ediyor. İnsanları açıkta, evsiz, barksız bırakarak ve hatta öldürerek. sanki düzenin onları soktuğu durumdan bu insanların kendileri sorumluymuş gibi. Neden? İlk bakışta çok saçma görünen bu çelişkinin nedeni nedir? Şu ya da bu siyasi partinin öznel uygulaması, "devlet yetkilerinin" yanlış kararları vb. mi? Yoksa, çok daha nesnel ve düzenin işleyişinden gelen nedenler mi vardır?

GECEKONDU NEDİR? — DÜZEN İÇİN BİR KANSER URU

Kapitalizmin kıra girmesi ile kırdaki toplumsal yapının çözülmesi sonucu, yaşam olanaklarını yitiren insanlar, yığınlar halinde kentlere geldiklerinde, kentdeki örgütlü kapitalist ilişkiler, yukarıda sözünü ettiğimiz gibi, onların konut gereksinimini karşılayamadı. Bu insanlar da ellerinden geldiğince, bulabildikleri malzemeyle, boş buldukları arazilere kendi konutlarını yaptılar. Toplumsal düzenin çözemediği sorunu, elerinden geldiğince kendileri "çözdüler." Gecekondu olgusu, mevcut toplumsal düzenin sonucu ortaya çıkan, ama bu toplumsal düzenin denetleyemediği, onun dışında kalan yerleşmedir. Bunlar yalnız insanların kendi konutlarını kendilerinin yaptığı yerler olmakla kalmayıp, aynı zamanda bu insanların kendi yaşamlarını, mevcut toplumun örgütlenmeleri dışında, kendiliklerinden ve hatta yeni örgütlenmelerle sürdürmeye çalıştıkları yerlerdi de.

Mevcut topluma belli bir biçimde eklenmiş, onunla belli ilişkileri olan, ama yine de mevcut toplumun dışında, ona yabancı bir olguydu bu.

Bu durum, toplumsal sistem için önemli bir sorun haline geldi. Bu bölgeler adeta bir kanser uru oluşturuyordu. Bu sorunun acilen çözülmesi gerekiyordu. Çözüm için iki yol vardı:

—Bu alanlara da, toplumsal sistemin işleyiş mekanizmalarının ve denetim organlarının girmesi ve sistemle bütünleştirilmesi. Sistem için tehlikeli olan bu unsurun sistemin yararına işleyen bir öge haline, bir tampon mekanizma haline getirilmesi.

—Bu işleyiş gerçekleştirilemediği ölçüde, yıkılıp, yok edilmesi

DÜZEN İÇİN TAMPON UNSUR YA DA TOPLUMSAL SİSTEM KENDİNE YABANCI UNSURU KENDİ YARARINA DÖNÜŞTÜRÜYOR!

Birinci uygulama, gerek kendiliğinden gelişen yozlaşma ve etkilenme ile ve gerekse bilinçli uygulamalarla gerçekleşti. Birçok gecekondu bölgesi, düzen dışı niteliklerini yitirdiler. Gecekondu ağalarının ortaya çıkması, gecekondu alım satımı yapılması, konutların gecekondu ustalarına yaptırılması, düzen ilişkilerinin bu bölgelere ilk girişi oldu. Arkasından tapu verme, yöre halkını mülklüleştirme, elektrik, su altyapı tesisleri vb. getirme gibi ilk bakışta olumlu görünen uygulamalarla, toplumsal düzen buralara resmen el attı. Arkasından pazar ilişkileri, tüketim alışkanlıkları ve her türlü meta ile buna bağlı ideolojik ve kültürel öğeleri ile düzenle olan bağları pekiştirildi. Düzen partileri için oy deposu, sermaye sınıfı için geniş bir pazar alanı, kar kaynağı haline getirildi.

Halkın kendi yaptığı konutların yerini, yine ruhsatsız, betonarme apartmanlar almaya başladı. Bu bölgeler gecekondulara has bütün özelliklerini yitirip, düzene uyarlandılar. Çarpık bir alt kültürle bütünleştirilmiş, yoğun bir mülklülük ideolojisini yaratarak ve her türlü denetleme mekanizması ile kısacası ideolojik aygıtları ile baskı aygıtlarıyla düzen, bu yöreleri kendi yararına işleyen tampon mekanizmalar haline getirmeyi başardı.

Ancak eski gecekondu bölgelerinde bunlar gelişirken, sürekli yeni gecekondu bölgelerinin oluşması engellenemedi.

MÜLKİYETİN KUTSALLIĞI —YA DA İNSAN YAŞAMININ DEĞERSİZLİĞİ!

Ayrıca bazı bölgelerde düzene uyarlanış gelişemedi, aksine düzene karşı bir politikleşme ortaya çıktı. Gecekondu ağalarına karşı mücadelenin geliştiği ve bununla birlikte konut alım satımı gibi kapitalist ilişkilerin yerleşemediği bazı yerler oluştu. Buralarda gecekondunun düzen dışı niteliği, belli bir politikleşmeyle de desteklenerek korunabildi. Kısacası düzen buralara yeterince giremedi.

Bu politikleşme soyut bir politiklikten öte, halkın düzenin mantığı dışında hareketliliği, kendi konutlarını kendilerinin yapmaları gibi, kendi sorunlarını da kendilerinin çözmeye çalışması gibi; düzenin örgütlenmeleri ve ilişkiler dışında bir varoluş araması idi.

Düzen için bu tür oluşumların bastırılması gerekir. Bu nedenle milyonları bulan konut açığı varken, yüzlerce insanı açıkta bırakmak pahasına bu gecekondular yıkılırlar.

Zaten gecekondu yasası da, ıslah edilebilir bölgelere tapu verilmesini, ıslah edilemez durumda olanların ise yıkılmasını öngörmüyor mu? Her ne kadar bu ıslah ediliş yaşama koşulları, sağlık vb. açılarından ele alınıyormuş gibi görünüyorsa da, arkasından yatan mantığı görmek mümkün. Eğer yaşama koşulları ve sağlık açısından ıslah edilemez olan gecekonduların yıkımı sözkonusu ise, çok gülünç bir durumla karşı karşıyayız: İnsanların evleri sağlık koşullarına aykırı diye yıkılıyorAçık havada daha sağlıklı yaşayacakları mı düşünülüyor acaba? Kanun koyucunun bu kadar saf olduğunu sanmıyoruz. Buradaki yaşama koşulları ve sağlık kelimelerini, düzenin yaşama koşulları ve sağlığı olarak alırsak, yasanın ve uygulamaların gerçek anlamını kavrarız.

Yıkımların bir başka gerekçesi de, konutların bulunduğu arazinin özel mülk olması olabiliyor. Karşımıza, kapitalist toplumun temel ilkesi mülkiyetin kutsallığı ve dokunulmazlığı çıkıveriyor!

Ama elbette dokunulmaz olan, kutsal olan; en temel hayati gereksinimini, barınma gereksinimini karşılamak için kendi konutunu yapan kişinin, sırf kendi hayati gereksinimi için kullanım değerine dayanan konut "mülkiyeti" değil; arsa spekülatörünün ya da filanca şirketin değişim değerine dayanan kapitalist "mülkiyetidir."

Arsa sahibinin yüksek kazançlar elde edebilmesi için, onun "kutsal" ve "dokunulmaz" mülkünün, kar aracının korunabilmesi için; barınma gereksinimini karşılamaktan başka bir niyeti olmayan yoksulun "mülkü" yaşama aracı, evi, elbette yerle bir edilecektir.

Çünkü kapitalist toplum için herşey, alınıp satılan bir metadır. Onun için önemli olan bir tek değer vardır: Değişim değeri. Bu nedenle insan yaşamının da, ancak alınıp satıldığında bir değeri vardır. En temel hayati gereksinimlerin bir kar aracına indirgenmesi bundandır.

ÇOCUK GAZETESİ

Dünya Çocuk Yılı ve Polonya Tiyatrosu

1979 «Dünya Çocuk Yılı» olarak kabul edildikten sonra dünyanın dört yöresinde bu konuya ağırlık veren çeşitli dallarda çalışmalar yapıldı. Tiyatro dalında «Çocuk Yılı»nı öne alan ülkelerin başında Polonya geliyordu. Öyle ki, 18. Uluslararası Tiyatro Günü nedeniyle Uluslararası Tiyatro Enstitüsünün Polonya kolu tarafından hazırlanan bildiri, çocuk açısından tiyatro konusuna ayrıldı. Poznan'daki Kuklaların ve Gerçek Oyuncuların yer aldığı **«Marcinek»** tiyatrosu yeni bir yapıya kavuşturuldu. Aynı şekilde Lodz'da da **«Arlekin»** kukla tiyatrosu için dayeni bir salon yaptırıldı. Biri on yaşına kadar olan, öteki 10-20 yaş grubu içinde kalan çocuklara olmak üzere iki ayrı koldan çalışmalarını yürüten bu tiyatrolar, çeşitli kukla oyunları, çocuk oyunları ve çocuk operaları sahnelediler.

Bu arada geçtiğimiz yılın sadece çocuk tiyatrosu açısından değil, genelde Polonya tiyatrosu yönünden de önem kazanan **«105. Giz Ülkesi»** sahneye konuldu. **Zbigniew Zakiewicz**'in yapıtından **Locyna Legut**'un sahneye uyarladığı ve **Marcel Kochanczyk**'in yönettiği «105. Giz Ülkesi» sanat çevrelerinde büyük yankı uyandırdı. «Baj» kukla tiyatrosu da 50. yılını kutladı Polonya'nın en önemli tiyatro dergisi olan **«Theater in Poland»** ise Agustos/1979 sayısını çocuk tiyatrosuna ayırdı.

Ezoptan masallar

Kral isteyen kurbağalar

Kurbağa tayfası kendi başlarına yaşamaktan gına getirmişler: Öyle ya, bir düzen kurup o düzene ayak uydurarak yaşamak başka, kendi kafanın doğrultusunda yaşamak başka!

"Bize bir baş bul, bir baş olsun başımızda eh, artık.." demişler, Tanrıların atası Zeus'a yakınmışlar durumlarından. Ata Tanrı, kurbağaların bu ipe sapa gelemez dileklerine karşı n'apsın? Tutmuş bir tomruk parçasını akar suya atmış. Güm diye düşünce, kurbağaların tomruk parçasından ödleri kopmuş, cumburlop derinliklere dalmışlar. Bir süre sonra tomruk parçasının yerinde kıpırdamasız durduğunu görünce, yine suyun yüzüne çıkmışlar: ötesini berisini dürtüklemişler. İtmişler, kakmışlar. Bakmışlar: Tomruk parçasının bana mısın dediği yok. Tanrıların atası Zeus'un baş olsun diye verdiğini öyle burunlamışlar ki, öyle burunlamışlar, sırtına çıkmışlar, birdir bir bile oynamaya başlamışlar.

Tomruk parçasından yine ses çıkmayınca:

"Böyle baş mı olur ey Zeus?" demişler. "Bu ne biçim şey? N'apıyoruz, n'ediyoruz da tınmıyor bile. Sen al bunu bize başkasını ver.

Koca Zeus, buna bir bozulsun! "Öyle mi? demiş. "Peki, durun siz..." Bir yılan göndermiş hemen. "Alın, işte bu sizin yeni başınız." demiş. Yılan da ne kadar kurbağa varsa, bir bir yemiş yutmuş.

Bazan ülkelerin başında vurdum duymaz ama iyi yöneticiler gelir. Bazan da karanlık düşünceli zorbalar. Ne öylesi olmalı ne böylesi. En uygunu yurdunu, ulusunu seven, onların iyiliğine çalışan, yoksulu yoksulluktan kurtaran, eşitliği kuran kişiler olmalı.

TV programı

19.00– Haberler:

19.05– Şeker Kız: Sürekli filimin bugün yayınlanacak olan bölümünde, Candy raslantı sonucu tanıştığı Archı ve Stear'dan yakın bir köşkte yapılacak partiye davetiye alır. Ancak Candy'in giysisi olmayışı sorun olur. Bu arada Lis Liza ve Neal ellerinden gelen kötülüğü yaparlar.

19.30 – TSM Toplu Programı: İstanbul televizyonundan Kayhan Öztepe'nin hazırladığı ve Muzaffer Birtan'ın yönettiği bu programda, beraber ve sola şarkılar söylenecek. Ayrıldı Gönül Şimdi Yine–, –Ruhuma gecenin Matemi Doldu (Gönül Akdikmen)–, Tel Tel Saçlı (Recep Birgit)– (Recep Birgit)–, Hasretin Bilki (Alaaddin Şensoy)–, (Nevin Örnek), – Gönlüme gir, Dol Güneşim Ol– Dalı Dalında Solarken Akşamın Günü – Gemim Gidiyor Baştan.

20.00 – Taksi: Dizinin "Latka'nın Aşkı" adlı 8. bölümü yayınlanacak. Latka'nın vizesi bitince yurt dışına çıkması gerekir. Ülkede kalması için Amerikalı bir kızla evlenmeek zorundadır. Arkadaşları hep birlikte ona bir kız bulurlar.

20.30: Haberler:

21.15: Minik Konser: Programda, Chopin'i La Minör Mazurka'sını Metin Ögüt (Piyano) da seslendiriyor.

21.20 – Çalışma Dünyası: Ankara televizyonundan Tülin Özden ile Sevgi Kartarı'nın hazırladıkları bu programda, tüm çalışanlar açısından 1979 yılına genel bir bakıştan sonra bu yılın işçi –işveren ilişkileri – Haklar– Kazınımlar bakımından değerlendirilmesi – içşiler ve işçi– işveren sendikaları tarafından yapımaktadır. Programa konuk olarak Fehmi Işıklar (DSİK Genel Sekreteri) Sadık Şide (Türk–İş Genel Sekreteri) – Rafet İbrahimoğlu (TİSK Genel Sekreteri) katılıyorlar.

21.45– Telvizyonda Sinema: Yönetmenliğini Antaole Litvak'ın yaptığı ve başlıca rollerini İngrid Bergman – Yıl brynner Helen Heys – Akimtamiroff'un paylaştıkları "Anastasia" adlı film yayınlanacak. Rusçarı 2. Nikolanın küçük kızı olan Ansrasiaolduğunu söyleyen bir kadın Paris'e gelir. Orada eski Çarlık ordusundan General Buminle tanışır. Bumin ilk arkadaşıyla birlikte bu kızı eğiterek Çarın Londra bankalarındaki on milyon paundluk mirasını almaya çalışır...

23.30– Haberler...